

Iránymutatások

EBA/GL/2018/06

2018. október 31.

Iránymutatások

a nemteljesítő és átstrukturált kitettségek
kezelésére vonatkozóan

1. Megfelelőségi és jelentéstételi kötelezettségek

A jelen iránymutatások állapota

1. Ebben a dokumentumban az 1093/2010/EU rendelet 16. cikke szerint kiadott iránymutatások szerepelnek¹. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban a hatáskörrel rendelkező hatóságok és pénzügyi intézmények kötelesek minden erőfeszítést megtenni azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások az EBH véleményét tartalmazzák a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerén belüli megfelelő felügyeleti gyakorlatokat, illetve az uniós jog egy adott területen való alkalmazásának módját illetően. Az iránymutatások hatálya alá tartozó, az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdése szerinti hatáskörrel rendelkező hatóságoknak meg kell felelniük az iránymutatásoknak azáltal, hogy megfelelő módon beépítik őket a gyakorlataikba (például jogi keretrendszerük vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azt az esetet is, amikor az iránymutatások elsősorban intézményekre irányulnak.

Jelentéstételi követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban a hatáskörrel rendelkező hatóságok kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek vagy meg kívánnak felelni a jelen iránymutatásoknak, illetve ([dd.mm.yyyy]) határidőig meg kell jelölniük a nem megfelelő indokait. Amennyiben e határidőig nem érkezik értesítés, az EBH úgy tekinti, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok nem felelnek meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „EBA/GL/201x/xx” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. A megfelelésséggel kapcsolatban bekövetkező bármely változást szintén be kell jelenteni az EBH részére.
4. Az értesítéseket az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, hatály és fogalommeghatározások

Tárgy

5. A jelen iránymutatások hatékony kockázatkezelési gyakorlatokat határoznak meg a hitelintézetek számára a nemteljesítő kitettségek, az átstrukturált kitettségek és a végrehajtás alá vont eszközök kezelésére.
6. A jelen iránymutatások továbbá útmutatást adnak a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára a hitelintézetek nemteljesítő kitettségek és az átstrukturált kitettségek kezelésére vonatkozó kockázatkezelési gyakorlatainak, szabályzatainak, folyamatainak és eljárásainak értékeléséhez a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamat (SREP) keretében.

Hatály

7. A jelen iránymutatások alkalmazandók a 2013/36/EU irányelv² 74. cikkével kapcsolatban, amely előírja, hogy az intézményeknek megbízható vállalatirányítási rendszerrel kell rendelkezniük, amely áttekinthető szervezeti felépítést, jól körülhatárolt, átlátható és következetes felelősségi köröket, a fennálló vagy esetlegesen felmerülő kockázatok azonosítására, kezelésére, monitoringjára és jelentésére szolgáló hatékony eljárásokat és megfelelő belső kontrollmechanizmusokat foglal magában.
8. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az intézmények egyéni, szubkonszolidált vagy összevont alapon megfeleljenek a jelen iránymutatásoknak, a 2013/36/EU irányelv 109. cikkével összhangban.
9. A jelen iránymutatások valamennyi szakasza vonatkozik minden olyan kitettségre, amely a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében található „nemteljesítő” és „halasztó intézkedésekkel érintett” kitettség fogalommeghatározásai hatálya alá tartozik.³
10. A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében szereplő nemteljesítő és átstrukturált kitettségek fent említett meghatározásai alkalmazásában a kereskedési kitettségek közé tartoznak az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 86. pontjában meghatározott kereskedési könyvben szereplő kitettségek.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáféréstről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

³ A Bizottság 680/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. április 16.) az intézmények 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti felügyeleti adatszolgáltatása tekintetében végrehajtás-technikai standardok megállapításáról (HL L 191., 2014.6.28., 1. o.).

11. Azoknak a hitelintézeteknek, amelyek bruttó nemteljesítő hiteleinek aránya összevont, szubkonszolidált vagy egyéni szinten eléri vagy meghaladja az 5 %-ot, a jelen iránymutatások 4. és 5. szakaszát kell alkalmazniuk azon bankcsoporti jogi személyekre, amelyeknél a nemteljesítő hitelek aránya meghaladja a meghatározott küszöbértéket.

12. Amennyiben a hitelintézetek bruttó nemteljesítő hiteleinek aránya az 5 %-os szint alatt van, de olyan magas arányú vagy jelentős összegű nemteljesítő kitettségekkel rendelkeznek valamely elkülönített portfólióban vagy elkülönített portfóliókban, ahol a nemteljesítő kitettségek egyedi koncentrációja figyelhető meg egy földrajzi régióban, egy gazdasági ágazatban vagy egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjában, a hatáskörrel rendelkező hatóságok előírhatják a hitelintézetek számára a (4) és az (5) szakasz alkalmazását ezen portfóliók szintjén.

13. Továbbá, a hatáskörrel rendelkező hatóságok meghatározhatják a (11) bekezdés hatálya alá nem tartozó azon hitelintézeteket, amelyeknek szintén alkalmazniuk kell a 4. és 5. szakaszt. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak elő kell írniuk ezen szakaszok alkalmazását, ha az eszközminőség romlásának jeleit azonosítják. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a következő elemeket és azok kölcsönhatásait kell figyelembe venniük a 4. és 5. szakasz alkalmazhatóságának értékelése során:

- a) a nemteljesítő kitettségek növekvő beáramlása;
- b) az átstrukturált kitettségek magas vagy megnövekedett szintje;
- c) a végrehajtás alá vont eszközök magas vagy megnövekedett szintje;
- d) alacsony fedezeti mutató;
- e) korai figyelmeztető indikátor sértések;
- f) magasabb Texas-mutató;
- g) a behajtási tevékenység minősége és megfelelése.

14. Valamennyi hitelintézetnek alkalmaznia kell a 6-9. szakaszokat.

15. A hitelintézetek méretüknek és belső szervezetüknek valamint tevékenységeik jellegének, körének és összetettségének megfelelően kell teljesíteni ezen iránymutatásokat; a hitelintézetek megfelelhetnek különösen a 4. és 5. szakasznak az EBH belső irányításról szóló iránymutatása⁴ I. címének 4. szakaszában meghatározott arányossági feltételek figyelembevételével. Továbbá, ha a hitelintézetet a SREP céljaiból a hatáskörrel rendelkező hatóságok a SREP 3. vagy 4. kategóriába sorolják (az EBH-nak a felügyeleti

⁴ Iránymutatás a belső irányításról a 2013/36/EU irányelv alapján (EBA/GL/2017/11).

felülvizsgálati és értékelési eljárásra vonatkozó egységes eljárásokról és módszerekről⁵ szóló iránymutatásaival összhangban), akkor az iránymutatásokat arányos módon kell alkalmazni. Az arányosság elve ezen iránymutatások alkalmazásában különösen azon operatív működésre vonatkozó és irányítási intézkedésekkel kapcsolatos egyszerűsített kötelezettségekre vonatkozik, amelyek támogatják a hitelintézetek nemteljesítő kitettségekre irányuló stratégiáit (5. szakasz).

16. Egy SREP 3. vagy 4. kategóriába tartozó intézmény nemteljesítő kitettségekre irányuló stratégiájának felügyeleti értékelése tekintetében az arányosság az értékelésnek a SREP kötelezettségvállalási modellhez való igazítása révén érhető el, ami biztosítja a felügyelet kockázatalapú megközelítését, és figyelembe veszi az intézmény rendszerszintű jelentőségét.

Címzettek

17. A jelen iránymutatások címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott hatáskörrel rendelkező hatóságok, továbbá az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott hitelintézetek.

Fogalom meghatározások

18. Eltérő rendelkezés hiányában a módosított és hatályban lévő 2013/36/EU irányelvben, 575/2013/EU rendeletben⁶ és 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletben használt és meghatározott fogalmak ugyanazzal a jelentéssel bírnak az iránymutatásokban.

19. Ezenfelül és mindenekelőtt a jelen iránymutatások alkalmazásában a következő fogalom meghatározások érvényesek.

Orvoslási időszak	A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletének 2. része 231. cikkének (b) bekezdésében meghatározottak szerint
EBITDA	A kamatok, adózás és értékcsökkenési leírás előtti eredmény
Átstrukturálás	A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében hivatkozott átstrukturálási intézkedések
Átstrukturált kitettségek	Olyan kitettségek, amelyek tekintetében átstrukturálási intézkedések alkalmazására került sor a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban
Végrehajtás alá vont eszközök	Olyan eszközök, amelyeket biztosíték birtokba vételével szereztek, és amelyeket továbbra is megjelenítenek a mérlegben. Végrehajtás alá vont eszközök szerezhetők bírósági eljárás útján, a hitelfelvevővel kötött kétoldalú megállapodás útján vagy a

⁵ Iránymutatások a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásra vonatkozó egységes eljárásokról és módszerekről, „2.1.1 Intézmények besorolása” (EBA/GL/2014/13).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

	biztosítéknak hitelfelvevőről a hitelintézetre történő egyéb átruházása útján. A végrehajtás alá vont eszközök közé tartozhatnak pénzügyi és nem pénzügyi eszközök is, és tartalmazniuk kell az összes megszerzett biztosítékot a számviteli besorolástól függetlenül
Ingtatlanok	Az 575/2013/EU rendelet 208. cikkében meghatározott ingatlan
Követelésérvényesítési költség	A követelésérvényesítési költségek a biztosíték végrehajtása és az értékesítési folyamat során felmerülő pénzkiáramlások, amelyek magukban foglalják a következőket: <ul style="list-style-type: none"> a) minden vonatkozó jogi költség; b) értékesítési költségek, adók és egyéb kiadások; c) a hitelintézetnél a biztosíték visszavételével és értékesítésével kapcsolatban felmerülő további fenntartási költségek; d) minden pénzbeáramlás a követelésérvényesítés időpontjáig
Vezető testület	A 2013/36/EU rendelet 3. cikk (1) bekezdése 7. és 8. pontjaiban meghatározott vezető testület
Ingóságok	Az 575/2013/EU rendelet 210. cikkében meghatározott ingatlan-biztosítékon kívüli dologi biztosítékok
Nemteljesítő kivettségek	A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban nemteljesítőként besorolt kivettségek
Nem teljesítő hitelek	A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében meghatározott kölcsönök és előlegek, amelyek a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban nemteljesítőként vannak besorolva
Nemteljesítő hitelek aránya	A nemteljesítő hitelek arányának kiszámításához a nemteljesítő hitelek és az előlegek bruttó könyv szerinti értékét el kell osztani az összes kölcsön és előleg bruttó könyv szerinti értékével a nemteljesítő kivettségek meghatározásával összhangban
A nemteljesítő kivettségekre vonatkozó keretrendszer	A nemteljesítő kivettségek kockázatkezelésére vonatkozó szabályzatok, folyamatok, kontrolleszközök és -rendszerek
Portfólió	Hasonló hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező kivettségek csoportja
Próbaidő	A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében szereplő meghatározás szerint
Kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszer	Az az átfogó megközelítés – beleértve a szabályzatokat, folyamatokat, kontrolleszközöket és -rendszereket –, amelyeken keresztül a kockázatvállalási hajlandóságot kialakítják, kommunikálják és monitorozzák. Ez magában foglalja a kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó nyilatkozatot, a kockázati korlátokat, valamint a kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszer végrehajtását és monitoringját

	<p>felügyelő személyek szerepének és felelőségének megfogalmazását. A kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszernek figyelembe kell vennie a hitelintézetet, valamint a hitelintézetnek a betétesek, a befektetők és az ügyfelek felé fennálló hírnevét érintő lényeges kockázatokat. A kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszer összhangban van a bank stratégiájával</p>
Texas-mutató	<p>Texas-mutató: a nemteljesítő hitelek állományának a hitelintézet saját tőkéjéhez viszonyított aránya. Nemteljesítő hitelek (a saját tőkét és a felhalmozódott értékvesztéseket meghaladó bruttó könyv szerinti érték)</p>

3. Végrehajtás

Az alkalmazás kezdőnapja

20.A jelen iránymutatások 2019. június 30. napjától hatályosak.

21.Ezen iránymutatások első alkalmazásakor a hitelintézeteknek 2018. december 31-i referenciadátum felhasználásával kell kiszámítaniuk a nemteljesítő hitelek arányát.

4. A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia

22.Ez a szakasz a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozásának és végrehajtásának lényeges elemeit határozza meg. A hitelintézeteknek megfelelő keretrendszerrel kell rendelkezniük a nemteljesítő kitettségek azonosítására, mérésére, kezelésére, monitoringjára és mérséklésére, többek között behajtási tevékenységek útján.

23.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiáik kidolgozásában és végrehajtásában a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a vonatkozó fogyasztóvédelmi megfontolásokat és előírásokat, és gondoskodniuk kell a fogyasztókkal való tisztességes bánásmódról.

4.1 A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozása

24.A hitelintézeteknek oly módon kell kialakítaniuk a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiát, hogy a nemteljesítő kitettségek határidőhöz kötött csökkentését célozzák meg egy reális, de kellően ambiciózus időtávon belül (nemtéljesítő kitettség csökkentési célok). A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiának meg kell határoznia a hitelintézet hatékony kezeléssel kapcsolatos megközelítését és célkitűzéseit a megtérülések maximalizálása érdekében, és végső soron a nemteljesítő kitettségállományok egyértelmű, hiteles és megvalósítható módon történő csökkentése érdekében. A lakossági portfóliók nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájának kidolgozása és végrehajtása során a hitelintézeteknek meg kell fontolniuk a fogyasztók védelmét célzó rendelkezések, többek között a

2014/17/EU⁷ irányelv, a 2008/48/EK⁸ irányelv és az EBH fizetési késedelemre és kényszerértékesítésre vonatkozó iránymutatásainak⁹ alkalmazását.

25.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozásának és végrehajtásának középpontjában a következő lépéseknek kell állniuk:

- a) a működési környezet és a külső feltételek értékelése (lásd 4.2 szakasz);
- b) a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozása rövid, közép- és hosszú távú időhorizonton (lásd 4.3 szakasz);
- c) a működési terv végrehajtása (lásd 4.4 szakasz);
- d) A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia teljes körű beágyazása a hitelintézet irányítási folyamataiba, beleértve a rendszeres felülvizsgálatot és független monitoringot (lásd 4.5 szakasz).

26.Nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájuk kidolgozása során a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük azokat a szabályzatokat is, amelyek célja a hitelfelvevők tisztességes kezelésének biztosítása.

4.2 A működési környezet értékelése

27.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó megfelelő stratégia kidolgozásának és végrehajtásának első lépéseként a hitelintézeteknek a következő elemek értékelését kell elvégezniük:

- a) a nemteljesítő kitettségek hatékony kezelésére és csökkentésére szolgáló belső képességek;
- b) külső feltételek és működési környezet;
- c) a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia tőkekövetkezményei.

4.2.1 Belső képességek/önértékelés

28.A hitelintézeteknek átfogó önértékelést kell végezniük a tényleges helyzet és azon házon belül meghozandó intézkedések értékelésére, amelyekkel a nemteljesítő kitettségek kezelésére szolgáló belső képességek hiányosságai kezelhetők.

29.Az intézményeknek teljes mértékben meg kell érteniük és fel kell mérniük a következőket:

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 133., 2008.5.22., 66. o.).

⁹ Az EBH iránymutatásai a fizetési késedelemről és a kényszerértékesítésről (EBA/GL/2015/12).

- a) A nemteljesítő kitettségállományuk nagyságrendje és okai:
- i. a nemteljesítő kitettségportfóliók mérete és alakulása, aminek megfelelő részletességéhez a kitettségek megfelelő csoportosítása szükséges az 5.2.3. szakaszban meghatározottak szerint;
 - ii. a nemteljesítő kitettség-be- és kiáramlások okai, adott esetben portfóliónként;
 - iii. más lehetséges korrelációk és ok-okozati összefüggések.
- b) A hitelintézet által a múltban végrehajtott nemteljesítő kitettségre irányuló intézkedések kimenetelei:
- i. a végrehajtott intézkedések típusa és jellege, beleértve az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységeket;
 - ii. e tevékenységek és a kapcsolódó mozgatórugók hatékonysága.
- c) Saját működési kapacitásaik (folyamatok, eszközök, adatminőség, informatika/automatizálás, munkatársak/szakértelem, döntéshozatal, belső szabályzatok és a stratégia végrehajtásához szükséges bármely más releváns területek) a folyamat részét képező különböző lépésekkel összefüggésben, beleértve – de nem kizárólag – a következőket:
- i. a nemteljesítő kitettségek korai azonosítása;
 - ii. átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek;
 - iii. értékvesztések és leírások;
 - iv. biztosítékok értékelése;
 - v. behajtás, jogi eljárás és jelzálog érvényesítése;
 - vi. adott esetben a végrehajtás alá vont eszközök kezelése;
 - vii. jelentéstétel a nemteljesítő kitettségekről, valamint a nemteljesítő kitettségek behajtására szolgáló megoldások hatékonyságáról, és azok monitoringja.

30.A hitelintézeteknek évente átfogó önértékelést kell végezniük, amely kiterjed legalább a 29.bekezdésben felsorolt tételekre az erősségek, a jelentős hiányosságok és a nemteljesítőkitettség-csökkentési célok eléréséhez szükséges fejlesztésre szoruló területek meghatározása érdekében.

31.A hitelintézeteknek jelentést kell tenniük az átfogó önértékelés eredményéről az intézmény vezető testülete és a hatáskörrel rendelkező hatóság részére.

32.A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük az intézmény kockázatkezelési- és kontrollfunkcióitól vagy külső forrásokból történő szakértői vélemények kérését, rendszeres időközönként, a nemteljesítő kitettségek kezelésére vonatkozó operatív képességeiket illetően.

4.2.2 Külső feltételek és működési környezet

33.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia és az ahhoz kapcsolódó nemteljesítő kitettségcsökkentési célok meghatározása során a hitelintézeteknek értékelniük kell és a jelenlegi és a valószínűsíthető jövőbeli külső működési feltételeket és környezetet, és figyelembe kell venniük őket. A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia meghatározása során a hitelintézeteknek adott esetben az alábbi külső tényezőket kell figyelembe venniük:

- a) A makrogazdasági feltételek, ideértve az ingatlanpiac vagy más releváns ágazatok dinamikáját, figyelembe véve a nemteljesítő kitettségportfólióban előforduló ágazati koncentrációkat.
- b) Az elfogadható nemteljesítő kitettség szintekre és fedezettségre vonatkozó piaci elvárások, köztük – de nem kizárólag – a hitelminősítő ügynökségek és a piaci elemzők véleménye, valamint a rendelkezésre álló kutatások, a hitelfelvevői érdekek megfelelő figyelembevétele mellett.
- c) A nemteljesítő kitettségbe történő befektetések iránti kereslet, beleértve a nemteljesítő kitettségportfóliók értékesítése hazai és nemzetközi piacainak trendjeit és dinamikáját.
- d) A nemteljesítő kitettség-szolgáltató iparág érettsége, valamint a szakosodott szolgáltatók rendelkezésre állása és lefedettsége.
- e) A szabályozási, jogi és igazságügyi keretrendszer. A hitelintézeteknek jól kell ismerniük a nemteljesítő kitettségek behajtásával kapcsolatos jogi eljárásokat a különböző típusú eszközökre és különböző jogrendszerekre vonatkozóan. Így különösen a hitelintézeteknek értékelniük kell az ilyen eljárások átlagos időtartamát, az átlagos pénzügyi eredményeket, a különböző típusú kitettségek és az eredmények kapcsolódó következményeinek rangsorolását, a biztosítékok és garanciák típusainak és rangsorának az eredményekre gyakorolt hatását, a fogyasztóvédelmi kérdéseknek a jogi döntésekre gyakorolt hatását, valamint a jogi eljárásokkal kapcsolatos átlagos összköltséget. A fogyasztók védelmét célzó jogi rendelkezéseket – különösen a lakossági jelzálogkitettségek esetén – szintén figyelembe kell venniük a hitelintézeteknek a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia meghatározásakor.
- f) Az értékvesztések és a nemteljesítő kitettségek leírásának nemzeti adókövetkezményei.

4.2.3 A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia tőkekövetkezményei

34.A hitelintézeteknek képesnek kell lenniük arra, hogy kiszámítsák a tervezett stratégia hatásainak részletes értékelését a tőke, a kockázati kitettség összege, az eredmény és az értékvesztés szempontjából a kitettséget csökkentő minden egyes tényező tekintetében, és fel kell mérniük,

hogyan a bank meghatározott-e stratégiai folyamatot a különböző gazdasági forgatókönyvek esetén jelentkező esetleges hiányok megoldására. Az értékelési kritériumokat, a mögöttes feltételezéseket és következményeket össze kell hangolni a kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszerrel, valamint a tőke megfelelés belső értékelési folyamatával (ICAAP).¹⁰

35.A hitelintézeteknek megfelelő intézkedéseket kell tenniük tőkéjük tervezése során annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló tőke szintje lehetővé tegye a nemteljesítő kitettségek fenntartható csökkentését a mérlegben.

4.3 A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozása

36.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiának minimum tartalmaznia kell határidőhöz kötött, számszerűsített nemteljesítőkitettség-célokat és a végrehajtás alá vont eszközökkel kapcsolatos célokat, adott esetben egy megfelelő átfogó működés tervvel alátámasztva. A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kidolgozásához szükséges információkat önértékelési folyamattal és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia végrehajtása stratégiai lehetőségeinek elemzésével kell biztosítani. A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiát és a működési tervet a vezető testületnek kell meghatározni és jóváhagynia, és legalább évente felül kell vizsgálni.

4.3.1 A stratégia végrehajtásának lehetőségei

37.A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük, hogy a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiába stratégiák és lehetőségek kombinációját építsék be annak érdekében, hogy rövid, közép- és hosszú távon elérjék célkitűzéseiket. A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia sikeres működőképessé tétele érdekében a hitelintézeteknek legalább a következő, egymást nem kizáró végrehajtási lehetőségeket kell figyelembe venniük a különböző portfólióknál és a különböző feltételek mellett:

- a) Tartási/átstrukturálási stratégia: megfelelő behajtási stratégia és átstrukturálási lehetőségek. A tartási stratégiai lehetőség erősen kötődik a hitelintézet működési modelljéhez, a halasztással és a hitelfelvevők értékelésével kapcsolatos szakértelméhez, az operatív nemteljesítőkitettség-kezelési képességeihez, a kiszolgálás kiszervezésére és a leírásra vonatkozó szabályzataihoz.
- b) Aktív portfóliócsökkentések: eladások, értékpapírosítás, illetve – a behajthatatlannak tekintett nemteljesítő kitettségek esetében – leírások. Ez a lehetőség szorosan kapcsolódik az értékvesztések megfelelőségéhez, a biztosítékértékelésekhez, a kitettségek adatainak minőségéhez és a befektetők nemteljesítő kitettségek iránti keresletéhez.

¹⁰ Lásd: Iránymutatás a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési folyamat (SREP) céljából a tőke megfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP) és a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamata (ILAAP) keretében gyűjtött információkról (EBA/GL/2016/10).

- c) A kitettség vagy biztosíték típusának megváltoztatása, beleértve a jelzalog érvényesítését, a hitel-tőke konverziót, a hitel-eszköz konverziót vagy a biztosítékcserét.
- d) Jogi lehetőségek: köztük a fizetéseképtelenségi eljárás vagy a peren kívüli megoldások.

38.A hitelintézeteknek fel kell tárniuk a nemteljesítő kitettségek csökkentésére szolgáló azon közép- és hosszú távú stratégiai lehetőségeket, amelyek lehet, hogy nem lesznek azonnal elérhetőek, például a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó azonnali befektetői kereslet hiánya miatt, ami közép- és hosszú távon változhat. A működési tervben ezért számolni kell az ilyen változásokkal és fel kell készülni rájuk, például a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó adatok minőségének javításával annak érdekében, hogy azok készen álljanak a jövőbeli befektetői tranzakciókhoz.

39.Ha a hitelintézet arra a következtetésre jut, hogy egyes portfóliók vagy egyedi kitettségek esetén a fenti lehetőségek egyike sem vezet közép- és hosszú távon a nemteljesítő kitettségek megfelelő csökkentéséhez, azt egyértelműen tükrözni kell a megfelelő időben történő értékvesztést és leírást tartalmazó megközelítéssel.

40.Az összetett folyamatokba, például a nemteljesítő kitettségekhez kapcsolódó kockázatátruházási és értékpapírosítási ügyletekbe bocsátkozni kívánó hitelintézeteknek megalapozott kockázatelemzést kell végezniük és megfelelő kockázatkezelési folyamatokkal kell rendelkezniük.¹¹

4.3.2 Célok

41.A rövid- és középtávú célok meghatározására irányuló folyamat megkezdése előtt a hitelintézeteknek meg kell határozniuk az észszerű hosszú távú nemteljesítőkitettség-szinteket portfólió- és összesített szinten egyaránt. A hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a múltbéli vagy nemzetközi referenciaértékeket annak érdekében, hogy észszerű hosszú távú nemteljesítőkitettség-szinteket határozzanak meg.

42.A hitelintézeteknek a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájukban legalább egyértelműen meghatározott, realisztikus, mégis ambiciózus, számszerűsített célokat kell megadniuk, adott esetben a végrehajtás alá vont eszközökre vonatkozóan is. E céloknak a nemteljesítő kitettségek konkrét csökkenését kell eredményezniük bruttó értékben és értékvesztéssel csökkentett nettó értékben is, legalább középtávon. Bár a makrogazdasági feltételek változásaira vonatkozó várakozások – ha megalapozott külső előrejelzéseken alapulnak – szerepet játszhatnak a célszintek meghatározásában, ezek nem lehetnek a megállapított kitettségcsökkentési-célok kizárólagos ösztönzői.

43.A hitelintézeteknek célokat kell megállapítaniuk a következők szerint:

¹¹ Az értékpapírosításhoz előírtaknak megfelelően 2013/36/EU irányelv 82. cikkének (1) bekezdése szerint.

- a) időtávok szerint (rövid távú (javasoltan egyéves), középtávú (javasoltan hároméves) és lehetőleg hosszú távú);
- b) főbb portfóliók szerint (például lakossági jelzálog, lakossági fogyasztási, lakossági, kis- és középvállalkozások (kkv-k), vállalati, nagyvállalati, kereskedelmi ingatlanok);
- c) végrehajtási lehetőségek szerint (például tartási stratégiából származó behajtott pénzeszközök, visszavett biztosítékok újraértékesítése, behajtások jogi eljárásokból, bevételek nemteljesítőkitettség-értékesítésekből vagy -leírásokból).

44.A hitelintézetekre vonatkozó nemteljesítőkitettség-céloknak tartalmazniuk kell legalább a tervezett abszolút vagy relatív nemteljesítőkitettség-csökkentést, bruttó értékben és az értékvesztéssel csökkentett nettó értékben egyaránt, nem csak általánosan, hanem a fő nemteljesítő kitettségportfóliókra nézve is. Ha a végrehajtás alá vont eszközök állománya jelentős, meg kell határozni a végrehajtás alá vont eszközökre vonatkozó, vagy legalább a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiában szerepeltetni kell a végrehajtás alá vont eszközök csökkentésére vonatkozó célokat.

45.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó célokat össze kell hangolni a részletesebb működési célokkal. Kiegészítő célokként további monitoring mutatókat lehet bevezetni, amennyiben azt szükségesnek ítélik.

4.3.3 Működési terv

46.A hitelintézet nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiáját működési tervvel kell alátámasztani, amelyet a vezető testületnek kell meghatározni, jóváhagynia és felülvizsgálnia. A működési tervnek világosan meg kell határozni, hogy a hitelintézet miként fogja operatív módon végrehajtani nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiáját legalább egy-három éves időtávon (a szükséges működési intézkedések típusától függően).

47.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó működési tervnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) egyértelmű, határidőhöz kötött célkitűzések és célok;
- b) portfólióalapon végrehajtandó tevékenységek;
- c) irányítási rendszerek és struktúrák, beleértve a tevékenységekre és kimenetekre vonatkozó felelősségi köröket és jelentéstételi mechanizmusokat;
- d) minőségi előírások a sikeres kimenetek biztosítása érdekében;
- e) személyzeti és erőforrásigények;
- f) a szükséges műszaki infrastruktúra és egy fejlesztési terv;

- g) a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia végrehajtásához szükséges részletes és összevont költségvetési követelmények;
- h) a belső és külső érdekeltekkel való kommunikációra vonatkozó tervek (például az értékesítés, a kiszolgálás, a hatékonysági kezdeményezések tekintetében).

48.A működési tervnek különösen olyan belső tényezőkre kell összpontosítania, amelyek akadályozhatják a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia sikeres megvalósítását.

4.4 A működési terv végrehajtása

49.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia működési tervének végrehajtásának alapjai a megfelelő szabályzatok és eljárások, az egyértelmű felelősségi és a megfelelő irányítási struktúrák – beleértve az eskalációs eljárásokat is–, továbbá széles körű változáskezelési intézkedéseket kell tartalmaznia annak érdekében, hogy a nemteljesítő kitettségek behajtási keretrendszerét kulcsfontosságú elemként beágyazza a vállalati kultúrába.

50.A hitelintézeteknek a tervtől való lényeges eltéréseket időben jelenteniük kell a vezető testület és a hatáskörrel rendelkező hatóság felé, a megvalósítandó megfelelő orvoslási intézkedésekkel együtt.

4.5 A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia beágyazása

51.Mivel a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia megvalósítása és végrehajtása a hitelintézet számos különböző területének részvételével fog történni, illetve ezektől függ majd, azt a szervezet valamennyi szintjén be kell ágyazni a folyamatokba, beleértve a stratégiai és működési folyamatokat, illetve a 2013/36/EU irányelv 76. cikk (3) bekezdésében meghatározott kockázati bizottságot is.

52.A hitelintézeteknek hangsúlyozniuk kell az összes érintett munkatárs számára a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia kulcsfontosságú összetevőit, az intézmény átfogó stratégiájával és különösen a 2013/36/EU irányelv 76. cikkében meghatározott kockázatkezelési stratégiával kapcsolatban elfogadott megközelítéssel összhangban. Ez különösen fontos, ha a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia végrehajtása széles körű változásokat fog okozni az üzleti folyamatokban.

53.A hitelintézeteknek egyértelműen meg kell határozniuk és dokumentálniuk kell a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia és a működési terv végrehajtásához szükséges szerepeket, felelősségi köröket és formális jelentéstételi hierarchiát.

54.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó behajtási tevékenységekben részt vevő munkatársak és vezetőség számára egyértelmű egyedi (vagy csapatszintű) célokat és ösztönzőket kell meghatározni, amelyek célja a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiában és működési tervben meghatározott célok elérése. A kapcsolódó javadalmazási szabályzatoknak, karrierfejlesztési célkitűzéseknek és teljesítményt nyomon követő keretrendszereknek

figyelembe kell venniük a nemteljesítőkitettség-célokat annak érdekében, hogy biztosítsák a munkatársak és a vezetőség teljes elkötelezettségét a nemteljesítő kitettségek csökkentése iránt, és figyelembe kell venniük a fogyasztók tisztességes kezelését is. A hitelnyújtási területen/üzleti egységekben dolgozó munkatársak és vezetők ösztönzési programjának szintén figyelembe kell vennie a behajtási tevékenységekből származó visszajelzést és a hitelintézet kitettségeinek minőségét annak érdekében, hogy ne ösztönözzék a túlzott kockázatvállalást. A lakossági kitettségek tekintetében ezeket a javadalmazási szabályzatokat a lakossági banki termékek értékesítéséhez és a lakossági banki szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó javadalmazási szabályokról és gyakorlatokról szóló EBH-iránymutatásokkal összhangban kell kidolgozni.¹²

55.A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia valamennyi lényeges összetevőjét teljes mértékben összhangba kell hozni az üzleti tervvel és költségvetéssel, és be kell építeni azokba, beleértve a működési terv végrehajtásával kapcsolatos valamennyi vonatkozó költséget, valamint a nemteljesítő kitettségek behajtási tevékenységeiből származó potenciális veszteségeket.

56.A nemteljesítőkitettség-stratégiát teljes mértékben be kell ágyazni a kockázatkezelési keretrendszerbe. Ebben az összefüggésben különös figyelmet kell fordítani a következőkre:

- a) ICAAP:¹³ a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia valamennyi releváns összetevőjét teljes mértékben összhangba kell hozni az ICAAP-val és be kell építeni abba. A hitelintézeteknek mennyiségi és minőségi szempontú értékelést kell készíteniük a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó fejlemények referenciafeltételek közötti és stresszhelyzetben való alakulásáról, beleértve a tőkeszükségletre vonatkozó tervre gyakorolt hatást.
- b) Kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszer (RAF):¹⁴ A kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszer és a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiák szorosan kapcsolódnak egymáshoz. Ebben a tekintetben a kockázatvállalási hajlandóságra vonatkozó keretrendszerben egyértelműen meghatározott és a vezető testület által jóváhagyott RAF mérőszámokkal és határértékekkel kell rendelkezni, amelyek összhangban vannak a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia részét képező alapvető elemekkel és célokkal.

¹² Iránymutatások a lakossági banki termékek értékesítéséhez és a lakossági banki szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó javadalmazási szabályokról és gyakorlatokról (EBA/GL/2016/06).

¹³ A hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről szóló 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 108. cikkében meghatározottak szerint (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

¹⁴ A Financial Stability Board (Pénzügyi Stabilitási Tanács) „A hatékony kockázatvállalási hajlandósági keretrendszer alapelvei” című dokumentumában leírtak szerint.

- c) Helyreállítási terv:¹⁵ amennyiben a nemteljesítő kitettségekhez kapcsolódó mutatók szintjei és intézkedések a helyreállítási terv részét képezik, a hitelintézeteknek biztosítaniuk kell, hogy azok összhangban legyenek a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiai célokkal és működési tervvel.

57.A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell a kockázatkezelési funkciók által végzett magas szintű monitoringot és ellenőrzést a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia és működési terv kialakításával és végrehajtásával kapcsolatban.

5. Nemteljesítő kitettségekre vonatkozó vállalatirányítási feladatok és működés

58.Annak érdekében, hogy a hitelintézetek hatékonyan és fenntartható módon tudják kezelni a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos ügyeiket, megfelelő irányítási struktúrával és működési rendszerrel kell rendelkezniük.

59.Ez a szakasz meghatározza a vállalatirányítás és a működés fő elemeit a nemteljesítő kitettség-behajtási keretrendszerhez kapcsolódóan, kiterjed az irányítással és döntéshozattal kapcsolatos szempontokra, a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos működési modellre, a belső kontroll keretrendszerre és a nemteljesítő kitettségek monitoring folyamataira.

60.A nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos irányítási és működési tevékenységük végrehajtása során a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a vonatkozó fogyasztóvédelmi megfontolásokat és előírásokat, és biztosítaniuk kell a fogyasztókkal való tisztességes bánásmódot.

5.1 Irányítás és döntéshozatal

61.A hitelintézet átfogó stratégiájának és annak végrehajtásának ki kell terjednie a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiára és működési tervre, amelyet ezért a vezető testületnek kell meghatároznia, jóváhagynia és felülvizsgálnia. A vezető testület elsősorban:

- a) évente jóváhagyja és rendszeresen felülvizsgálja a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiát és a működési tervet az általános kockázati stratégiával összhangban;

¹⁵ A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EKG tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv által előírtak szerint (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

- b) felügyeli a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia végrehajtását;
- c) mennyiségi és minőségi szempontú irányítási célkitűzéseket és ösztönzőket határoz meg a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos behajtási tevékenységekre;
- d) negyedévente figyelemmel kíséri a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiában és a működési tervben meghatározott célokhoz viszonyított előrehaladást;
- e) megfelelő jóváhagyási eljárásokat határoz meg a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos behajtási döntésekhez (nagy nemteljesítő kitettségek esetében ezeknek az irányító testület jóváhagyását is magukban kell foglalniuk);
- f) jóváhagyja a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos szabályzatokat (beleértve a 4. mellékletben felsoroltakat is) és folyamatokat, legalább évente felülvizsgálja őket, és megteszi a szükséges módosításokat, biztosítva, hogy a szabályzatokat és folyamatokat a munkatársak teljes mértékben megértsék;
- g) biztosítja a kellő mértékű belső ellenőrzést a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos irányítási folyamatok fölött, különös figyelmet fordítva a nemteljesítő kitettségek besorolásával, értékvesztésével, leírásával, fedezetértékelésével és az átstrukturálási megoldások fenntarthatóságával kapcsolatos tevékenységekre;
- h) elegendő ismerettel, tapasztalattal és szakértelemmel rendelkezik a nemteljesítő kitettségek irányításával kapcsolatban.

62.A vezető testületnek és a felső vezetésnek a hitelintézetben belüli nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos kockázatokkal arányos mértékben elegendő kapacitást és elegendő időt kell fordítania a nemteljesítő kitettségek behajtásával kapcsolatos ügyekre a 2013/36/EU irányelv 76. cikkével összhangban. A hitelintézeteknek egyértelműen meghatározott, hatékony és következetes döntéshozatali eljárásokat, megfelelő második védelmi vonal mindenkor alkalmazásával kell kialakítaniuk és dokumentálniuk.

5.2 A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó működési modell

5.2.1 A nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek

63.A nemteljesítő kitettségek kezelése során az összeférhetetlenség megszüntetése, valamint a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó, szervezetben belüli célzott szakértelem hasznosítása érdekében a hitelintézeteknek a hitelnyújtási tevékenységektől független nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységeket kell létrehozniuk. A feladatok elkülönítésének nemcsak az ügyfélkapcsolati tevékenységek (például a halasztásra irányuló megoldásokkal kapcsolatban az ügyfelekkel folytatott tárgyalások) során kell érvényesülnie, hanem a döntéshozatali folyamat során is. Ebben az összefüggésben a hitelintézeteknek fontolóra kell venniük a nemteljesítő kitettségek behajtásával foglalkozó külön döntéshozó testületek (például egy nemteljesítőkitettség-bizottság) létrehozását.

64. Ahol elkerülhetetlen az átfedés a hitelnyújtási folyamatban részt vevő döntéshozó szervekkel, vezetőkkel vagy szakértőkkel, az intézményi keretrendszernek és a belső kontrolloknak biztosítaniuk kell minden esetleges összeférhetetlenség megszüntetését.
65. A hitelintézeteknek gondoskodniuk kell a hitelnyújtási egységek és a nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek közötti rendszeres visszajelzés biztosításáról.
66. A nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egység megfelelő felépítésének kialakításakor a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a főbb nemteljesítő kivettségportfóliók sajátosságait, beleértve a kivettség típusát (lakossági, kkv, vállalati) és a biztosíték típusát.
67. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük automatizált folyamatok kidolgozását a homogén lakossági nemteljesítő kivettségportfóliókkal foglalkozó kintlévőségkezelési egységek számára. A vállalati nemteljesítő kivettségportfóliók esetében – adott esetben, és a nemteljesítő kivettségek ágazati koncentrációjától függően – a hitelintézeteknek meg kell fontolniuk a kapcsolatkezelési megközelítés alkalmazását, a nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egység munkatársainak ágazatok szerinti szakosodása mellett. Egyéni vállalkozók és mikrovállalkozások esetében az automatizált elemek és a kapcsolatkezelési megközelítésmód ötvözését kell fontolóra venni.
68. A kisebb és kevésbé összetett hitelintézetek (például a 3. vagy 4. SREP kategóriákba soroltak) kialakíthatnak a méretükkel, jellegükkel, összetettségükkel és kockázati profiljukkal arányos kintlévőségkezelési funkciókat. A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell, hogy az ilyen funkciók kialakítása megakadályozza és megszüntesse az összeférhetetlenséget a nemteljesítő kivettségek kezelése terén.
69. Az arányosság érdekében a kisebb és kevésbé összetett hitelintézetek (pl. a 3. vagy 4. kategóriájú SREP kategóriákba soroltak) a kifejezetten a nemteljesítő kivettségek behajtásához kapcsolódó külön döntéshozó testületek létrehozásának alternatívájaként a szükséges követelményeknek eleget tehetnek meglévő hitel- vagy kockázati bizottságaik keretében mindaddig, amíg az összeférhetetlenségeket kellően mérsékelik.

5.2.2 Összehangolás a nemteljesítő kivettségek életciklusával

70. A nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységeket annak biztosításával kell létrehozni, hogy a nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos behajtási tevékenységek és a hitelfelvevők kötelezettségvállalásai igazodjanak a nemteljesítő kivettségek életciklusához¹⁶. A hitelintézeteknek különböző nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységeket kell létrehozniuk a nemteljesítő kivettségek életciklusának különböző szakaszaira és adott esetben a különböző portfóliókra is. A behajtás minden vonatkozó szakaszának megfelelő

¹⁶ Ez magában foglal nem nemteljesítő kivettségként besorolt eszközöket is – mint például korai hátralékok, átstrukturált kivettségek és végrehajtás alá vont eszközök –, amelyek meghatározó szerepet játszanak a nemteljesítő kivettségek behajtásának folyamatában.

hangsúlyt kell kapnia, és megfelelő szakértelemmel rendelkező munkatársakat kell hozzárendelni.

71.A hitelintézeteknek a következő szakaszokat kell figyelembe venniük a nemteljesítő kitettségek életciklusában, figyelembe véve a termékek sajátosságait és a hátralékok jellegét is:

- a) Korai hátralékok (legfeljebb 90 napos késedelem):¹⁷ e szakasz során arra kell összpontosítani, hogy a gyors behajtás érdekében felvegyék a kapcsolatot a hitelfelvevővel, valamint olyan információk összegyűjtésére kell fókuszálni, amelyek lehetővé teszik a hitelfelvevő körülményeinek részletes értékelését (pl. pénzügyi helyzet, hiteldokumentáció állapota, a biztosíték állapota, együttműködés szintje stb.). Végző soron a kitettség és a biztosíték típusának kell meghatározni a legmegfelelőbb behajtási stratégiát, amely rövid időtávon halasztásra vonatkozó intézkedéseket foglalhat magában. Ez szükség esetén alkalmazható azzal a céllal (adott esetben akár ebben a kezdeti időszakban is), hogy a megfelelő behajtási stratégia kialakítása előtt stabilizálják a hitelfelvevő pénzügyi helyzetét. Ezenkívül a hitelintézetnek adott esetben lehetőségeket kell keresnie helyzetének javítására, a fogyasztók jogainak és érdekeinek figyelembevétele mellett (például új hiteldokumentumok aláírásával, a fennálló biztosítékok tökéletesítésével, a készpénzkiáramlás minimalizálásával, valamint adott esetben további biztosítékok bevonásával). Egy külön hátralékkezelési szabályzatnak útmutatást kell tartalmaznia a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos általános behajtási folyamatokra és felelősségi körökre vonatkozóan, beleértve az átadást kiváltó okokat is.
- b) Régóta hátralékos/halasztás: a hitelintézeteknek ebben a szakaszban halasztásra irányuló intézkedéseket kell végrehajtaniuk és hivatalossá tenniük a hitelfelvevőkkel szemben. Halasztásra irányuló intézkedéseket csak akkor lehet életbe léptetni, ha a hitelintézet meg van győződve arról, hogy a hitelfelvevő képes teljesíteni a törlesztéseket. Annak eldöntésekor, hogy egy átstrukturálási lehetőség megvalósítható-e, a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a 2014/17/EU irányelv¹⁸ 28. cikkét és a fogyasztók védelmére vonatkozó egyéb jogi rendelkezéseket, amennyiben azok alkalmazandók. A halasztásra irányuló intézkedést a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendeletnek megfelelően a fokozott kockázat miatt legalább egy évig monitorozni kell, mielőtt kikerülhet a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységekből, ha nem észlelnék további nemteljesítő kitettséget kiváltó okokat.
- c) Követelésérvényesítés / követelésbehajtás / jogi ügyek / jelzálog érvényesítése: amennyiben a hitelfelvevő pénzügyi körülményei vagy együttműködési szintje miatt nem sikerül megvalósítható átstrukturálási megoldást találni, a hitelintézeteknek költség-haszon elemzést kell készíteniük a követelésérvényesítés különböző – bírósági és a bíróságon kívüli – lehetőségeiről a hitelfelvevő érdekeit is figyelembe véve. Ezen elemzés alapján a

¹⁷ A fizetésre valószínűsíthetően nem kerülő kitettségek összetettségük függvényében a korai hátralékokkal vagy a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek részévé is válhatnak.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

hitelintézeteknek gyorsan le kell bonyolítaniuk a választott követelésérvényesítési eljárást, jogi és üzleti követelésérvényesítési szakértelemmel alátámasztva. A külső szakértőket széles körben alkalmazó hitelintézeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő belső kontrollmechanizmusokkal rendelkezzenek a hatékony és eredményes követelésérvényesítési folyamat biztosítása érdekében. E tekintetben különös figyelmet kell fordítani azokra a nemteljesítő kitettségekre, amelyek hosszabb ideig voltak ekként besorolva. Egy külön adósságbehajtási szabályzatnak iránymutatást kell tartalmaznia a követelésérvényesítési eljárásokra vonatkozóan.

72.A végrehajtás alá vont eszközök (vagy a nemteljesítő kitettségekből származó egyéb eszközök) kezelése: a biztosítékok visszavétele általában a hitelintézet hátralékos összegek beszedésére irányuló egyéb kísérleteinek sikertelensége után kezdődik. A hitelintézetnek rendelkeznie kell egy olyan szabállyal, amely leírja a végrehajtás alá vont eszközök behajtási eljárását, és amely különösen kitér a visszavétel lépéseire, a biztosíték értékelésére és a különféle biztosítékok értékének megfelelő módokon történő végrehajtására.

5.2.3 A kitettségek csoportosítása

73.Az EBH-nak a hitelintézetek hitelkockázat-kezelési gyakorlatára és a várható hitelveszteségek elszámolására vonatkozó iránymutatásai¹⁹ ismertetik a hitelintézeteknek a közös hitelkockázati jellemzőkkel rendelkező kitettségek csoportosítására vonatkozó szabályzatait. Homogén portfóliókat kell kialakítani annak érdekében, hogy a kezelést kifejezetten a nemteljesítő kitettségekre szabják. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük testreszabott folyamatok kidolgozását az egyes portfóliókra, melyek mindegyikével külön szakértői csoport foglalkozik. A nemteljesítő kitettségportfóliókat nagyfokú részletességgel kell elemezni, ami egyértelműen meghatározott hitelfelvevői alportfóliókat eredményez. Ezekhez az elemzésekhez a hitelintézeteknek megfelelő vezetői információs rendszereket kell kidolgozniuk, és kellően magas minőségű adatokkal kell rendelkezniük.

74.Az 1. melléklet tartalmazza a lakossági nemteljesítő kitettségek portfóliókba csoportosításának lehetséges kiválasztási feltételeit ismertető felsorolást.

75.A vállalati nemteljesítő kitettségportfóliók esetében az eszközosztály vagy iparág (például kereskedelmi ingatlanok, telek és fejlesztési ingatlan, szállítás, kereskedelem) szerinti csoportosításra a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek szakosodásának kulcsfontosságú tényezőjeként kell tekinteni. Majd ezeket a portfóliókat tovább kell bontani a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiával és a pénzügyi nehézségek szintjével összhangban annak biztosítására, hogy a behajtási tevékenységek kellően koncentráltak legyenek.

¹⁹ Iránymutatások a hitelintézetek hitelkockázat-kezelési gyakorlatára és a várható hitelveszteségek elszámolására vonatkozóan (EBA/GL/2017/06).

5.2.4 Humán erőforrások

76.A hitelintézeteknek megfelelő szervezeti keretrendszert kell kialakítaniuk az üzleti modelljüknek megfelelően, és a kockázataik, köztük a nemteljesítő kitettségekből eredő kockázatok figyelembevételével. A hitelintézeteknek ezért a vezetőség részéről megfelelő és arányos mértékű figyelmet és erőforrásokat kell fordítaniuk a nemteljesítő kitettségek behajtására és a kapcsolódó folyamatokra vonatkozó belső ellenőrzésekre.

77.A vezetőségnek és az erőforrásoknak az értéklánc más részeivel (pl. hitelkihelyezés) történő megosztását gondosan felül kell vizsgálni a megvalósítás előtt az összeférhetlenségek elkerülése és a megfelelő szakosodás biztosítása érdekében, a fent leírtaknak megfelelően.

78.A hitelintézet képességeire irányuló, nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos – a 4.2.1. szakaszban említett – önértékelésének megállapításai alapján, a hitelintézeteknek rendszeres időközönként felül kell vizsgálniuk a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos belső és külső behajtási erőforrásaik megfelelőségét, és időben kell kezelniük az emberi erőforrások terén mutatkozó hiányosságokat. Mivel a behajtási tevékenységek jelentős erőforrásokat igényelhetnek, a hitelintézeteknek fontolóra kell venniük, hogy célszerű-e határozott idejű megbízásokat, belső/külső kiszervezést vagy közös vállalatokat igénybe venni a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos behajtási tevékenységekre. Azonban e tevékenységek tekintetében a végső felelősség a hitelintézetnél marad. Kiszervezés igénybevételekor a hitelintézeteknek gondoskodniuk kell a kiszervezésre alkalmazandó jogszabályoknak vagy szabályozási követelményeknek megfelelő megszervezéséről.

79.A hitelintézeteknek úgy kell kialakítaniuk a meghatározott nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos működési modellhez szükséges releváns szakértelmet – beleértve a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységeket és a belső kontrollfunkciókat is –, hogy az összhangban legyen az ESMA és az EBH közös, a vezető testület tagjai és a kulcsfontosságú beosztásokat betöltő személyek alkalmasságának értékelésére vonatkozó iránymutatásaival²⁰. A kulcsfontosságú nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos behajtási feladatokhoz rendelt munkatársaknak konkrét szakértelemmel és tapasztalattal kell rendelkeznie a nemteljesítő kitettségek terén. A hitelintézeteknek megfelelő és célzott, a fogyasztóvédelmet is magában foglaló képzést kell megvalósítaniuk a nemteljesítő kitettségekre vonatkozóan, és személyzeti fejlesztési terveket kell készíteniük, amelyek segítségével a rendelkezésre álló tehetségek felhasználásával saját házon belüli szakértelmet alakíthatnak ki.

80.Ha a házon belüli szakértelem és infrastruktúra kialakítása nem lehetséges vagy nem hatékony, a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységeknek egyszerű hozzáférést kell biztosítani képzett független külső erőforrásokhoz (például ingatlanbecslőkhöz, jogi tanácsadókhöz, üzleti tervezőkhöz, iparági szakértőkhöz) vagy kifejezetten nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó szolgáltató társaságokhoz.

²⁰ ESMA és EBH közös iránymutatások a vezető testületi tagok és a kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek alkalmasságának értékelésére vonatkozóan a 2013/36/EU irányelv és a 2014/65/EU irányelv szerint (EBA/GL/2017/12).

81.A hitelintézetnek – a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó általános stratégiával és a működési tervvel összhangban – olyan értékelési rendszert kell kialakítania, amely igazodik a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek követelményeihez. Az értékelési rendszer kialakításának összhangban kell lennie az EBH megbízható javadalmazási politikákról szóló iránymutatásaival²¹ és a 2014/17/EU irányelv²² 7. cikkével, valamint lakossági kitettségek esetén az EBH lakossági banki termékek értékesítéséhez és a lakossági banki szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó javadalmazási szabályokról és gyakorlatokról szóló iránymutatásaival²³. Az értékelési rendszert elsősorban a hitelintézet nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos céljainak számszerűsített elemeihez kell kötni, de tartalmazhat minőségi elemeket is (a pénzügyi információk és kapott adatok elemzésével kapcsolatos technikai képességek szintje, a javaslatok strukturálása, a javaslatok minősége vagy az átstrukturált esetek figyelemmel kísérése, valamint a hatékony tárgyalási készség). A nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek munkatársainak teljesítményét e célokhoz viszonyítottan rendszeresen ellenőrizni és mérni kell, egyéni vagy adott esetben csoportszinten.

82.A vezetői testület és a releváns vezetők teljesítménymérési keretrendszerének tartalmaznia kell a hitelintézet nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájában és működési tervében meghatározott célkitűzésekhez kapcsolódó konkrét mutatószámokat. Az általános teljesítménymérési keretrendszeren belül ezen mutatószámokhoz rendelt súlyoknak arányosnak kell lenniük a hitelintézet előtt álló és a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos problémák súlyosságával.

83.A korai figyelmeztető jelek és mutatószámok alapján történő intézkedést a hitelintézeteknek a javadalmazási politika és az ösztönzési keretrendszer segítségével kell ösztönözniük annak biztosítása érdekében, hogy a korai hátralékok hatékonyan kezelhetők legyenek, és a nemteljesítő kitettségek beáramlása így hatékonyan csökkenthető legyen.

5.2.5 Műszaki erőforrások

84.A megfelelő műszaki infrastruktúra tekintetében a hitelintézeteknek biztosítaniuk kell, hogy a nemteljesítő kitettségekhez kapcsolódó valamennyi adat tárolása központilag történjen megbízható és biztonságos informatikai rendszerekben, és azok teljesek és naprakészek legyenek a nemteljesítő kitettségek behajtására irányuló teljes folyamat során.

85.A megfelelő műszaki infrastruktúra a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek számára a következőket teszi lehetővé:

²¹ Iránymutatások a 2013/36/EU irányelv 74. cikkének (3) bekezdésében és 75. cikkének (2) bekezdésében meghatározott megbízható javadalmazási politikákról, valamint az 575/2013/EU rendelet 450. cikke szerinti nyilvánosságra hozatalról (EBA/GL/2015/22).

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

²³ Iránymutatások a lakossági banki termékek értékesítéséhez és a lakossági banki szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó javadalmazási szabályokról és gyakorlatokról (EBA/GL/2016/06)

- a) Hozzáférés az összes releváns adathoz és dokumentációhoz, beleértve a következőket:
- i. a jelenlegi nemteljesítő kitettségek és korai hátralékos hitelfelvevők adatai, beleértve az automatikus értesítéseket;
 - ii. a hitelfelvevővel vagy a kapcsolódó ügyfelekkel kapcsolatos kitettség, biztosítékok és garanciák adatai;
 - iii. monitoring eszközök az informatikai képességekkel a halasztás teljesítményének és hatékonyságának monitoringja érdekében;
 - iv. a behajtási tevékenység állapota és a hitelfelvevő közreműködése, valamint az elfogadott átstrukturálási intézkedésekre vonatkozó részletes adatok;
 - v. adott esetben a végrehajtás alá vont eszközök;
 - vi. a kölcsön és a biztosíték nyomon követett pénzforgalma;
 - vii. a mögöttes információk forrásai és a teljes mögöttes dokumentáció;
 - viii. adott esetben a központi hitelnyilvántartásokhoz, földhivatali nyilvántartásokhoz és egyéb külső adatforrásokhoz való hozzáférés.
- b) A nemteljesítő kitettségek behajtására irányuló tevékenységek hatékony feldolgozása és monitoringja, beleértve a következőket:
- i. automatizált munkafolyamatok a nemteljesítő kitettségek teljes életciklusa során;
 - ii. a kölcsön státuszállapotának automatizált monitoring folyamata, amely biztosítja a nemteljesítő kitettségek és az átstrukturált kitettségek helyes megjelölését;
 - iii. beépített figyelmeztető jelzések;
 - iv. automatizált számszerűsített jelentéstétel a nemteljesítő kitettségek behajtásának teljes életciklusa során, amely a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek vezetősége, a vezető testület és más releváns vezetők, valamint a szabályozó hatóság számára nyújtandó elemzések alapjaként szolgál;
 - v. a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek, az alegységek és a szakértők behajtási tevékenységeire vonatkozó teljesítményelemzések (pl. gyógyulási/sikerességi arány, a kölcsönmegújításokra vonatkozó információk, a felkínált átütemezési lehetőségek hatékonysága, pénzeszközök beszédési aránya, gyógyulási arányok évjárat szerinti elemzései (vintage analízis), a betartott ígéretnek aránya a call centernél stb.);
 - vi. portfóliók, alportfóliók, csoportok és egyedi hitelfelvevők alakulásának monitoringja.

- c) A nemteljesítő kitettségek és a kapcsolódó hitelfelvevők meghatározása, elemzése és mérése:
- i. a nemteljesítő kitettségek felismerése és az értékvesztések mérése;
 - ii. megfelelő nemteljesítő kitettségportfólió-elemzések végzése, és a kimenetek tárolása az egyes hitelfelvevőkre;
 - iii. a hitelfelvevő személyes adatai, pénzügyi helyzete és törlesztési képessége értékelésének támogatása, legalább a nem összetett struktúrájú hitelfelvevők csoportja esetén;
 - iv. számítások végzése (i) a nettó jelenértékre vonatkozóan és (ii) a hitelintézet tőkeszerkezetére gyakorolt hatásra vonatkozóan minden egyes átütemezési lehetőség és/vagy minden esetleges szerkezetátalakítási terv esetén bármelyreleváns szabályozás alapján az egyes hitelfelvevőkre (pl. a jelzálog érvényesítésére vonatkozó jogszabályok, fizetéseképtelenségi jogszabályok).

86.A technikai infrastruktúra megfelelőségét – az adatok minőségét is beleértve – független belső vagy külső audit funkcióval kell rendszeresen értékelteni.

5.3 Kontroll keretrendszer

87.A vezető testület feladata a belső kontroll keretrendszer kialakítása, valamint megfelelőségének és eredményességének monitoringja. Így különösen, hatékony és eredményes belső kontroll folyamatokat kell bevezetni a nemteljesítő kitettségek behajtását szolgáló keretrendszerhez annak érdekében, hogy biztosítsák egyrészt a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia és a működési terv, másrészt pedig a hitelintézet átfogó üzleti stratégiája – köztük a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia és működési terv – és a kockázatvállalási hajlandóság teljes körű összehangolását.

88.A belsőkontroll-funkcióknak rendszeresen írásos jelentéseket kell benyújtaniuk a vezető testületnek a nemteljesítő kitettségek kezeléséről, amelyekben kiemelik a jelentős, azonosított hiányosságokat. E jelentéseknek minden egyes újonnan azonosított jelentős hiányosságra vonatkozóan tartalmazniuk kell az azokban rejlő releváns kockázatokat, egy hatásvizsgálatot, a javaslatokat és a végrehajtandó helyreállítására irányuló intézkedéseket. Szükség esetén a belsőkontroll-funkciók vezetőinek képesnek kell lenniük arra, hogy a vezető testülethez fordulhassanak – annak felügyeleti funkciójában – és közvetlenül annak tegyenek jelentést aggályaikról, illetve szükség esetén figyelmeztessék a felügyeleti funkció munkatársait, ha bizonyos fejlemények befolyásolják vagy befolyásolhatják az intézményt. Ez nem akadályozhatja meg, hogy a belsőkontroll-funkciók vezetői a szokásos jelentéstételi útvonalakon is jelentést tegyenek.

89.A vezető testületnek időben és hatékonyan nyomon kell követnie a belsőkontroll-funkciók megállapításait, és megfelelő orvosló intézkedéseket kell tennie. A megállapítások és

helyreállításra irányuló intézkedések vonatkozásában formális monitoring eljárást kell bevezetni.

90.A belső kontroll keretrendszernek az EBH belső irányításra vonatkozó iránymutatásának megfelelően mindhárom védelmi vonalat magában kell foglalnia²⁴. Az érintett különböző funkciók szerepét egyértelműen ki kell jelölni és dokumentálni kell a hiányosságok vagy átfedések elkerülése érdekében. A második és harmadik vonalbeli tevékenységek fő eredményeit, valamint a meghatározott mérséklő intézkedéseket és az ezen igények terén elért előrehaladást rendszeresen jelenteni kell a vezető testületnek.

91.A kontroll keretrendszer végrehajtása során a nagyobb és összetettebb hitelintézeteknek mindhárom védelmi vonalat alkalmazniuk kell; a második védelmi vonalnak nem kell nemteljesítő kivettség-specifikusnak lennie, és a hitelkockázati (ellenőrző) funkció is végezheti.

92.A kontroll keretrendszer megvalósítása során a kisebb és kevésbé összetett hitelintézeteknek (pl. a 3. vagy 4. SREP kategóriákba soroltaknak) nem kell feltétlenül három teljes értékű nemteljesítő kivettség-specifikus védelmi vonallal rendelkezniük, de biztosítaniuk kell minden összeférhetlenség megfelelő kiszűrését.

5.3.1 Az első védelmi vonalbeli ellenőrzések

93.A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell, hogy az első védelmi vonal be legyen ágyazva az operatív egységek folyamataiba, mégpedig elsősorban azon nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységeikbe, amelyek ténylegesen felelősek a hitelintézet kockázataiért és kezelik azokat a nemteljesítő kivettségek behajtásának sajátos összefüggésében.

94.Annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő kontrollmechanizmusokat valósítsanak meg, a hitelintézeteknek belső szabályzatokat kell bevezetniük a nemteljesítő kivettségek behajtására irányuló keretrendszerre vonatkozóan. Az operatív egységek vezetői felelősek azért, hogy ezek a belső szabályzatok megvalósuljanak, többek között az informatikai eljárásokba való beépítésük révén. A jelen iránymutatások 4. melléklete meghatározza a nemteljesítő kivettségekre vonatkozó keretrendszerrel kapcsolatos szabályzatok azon kulcsfontosságú elemeit, amelyeket a hitelintézeteknél be kell vezetni.

5.3.2 A második védelmi vonalbeli ellenőrzések

95.A védelmi funkciók második vonalának folyamatos ellenőrzéseket kell végeznie annak ellenőrzésére, hogy az első védelmi vonalban rendeltetésszerűen működik-e a nemteljesítő kivettségek kezelése. Kontrollfeladataik megfelelő végrehajtásához a második vonalbeli funkcióknak nagymértékben függetlennek kell lenniük az üzleti tevékenységet végző funkcióktól – beleértve a nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységeket is –, továbbá elegendő erőforrással kell rendelkezniük. Megfelelő számú képzett munkatárssal kell

²⁴ Iránymutatás a belső irányításról a 2013/36/EU irányelv alapján (EBA/GL/2017/11).

rendelkezniük. A munkatársak képzettségét folyamatosan felül kell vizsgálni, és szükség szerint képzést kell nyújtani számukra.

96.A második védelmi vonal a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek által végzett kockázatkezelési intézkedések megvalósulását ellenőrzi, és különös figyelmet kell fordítania a következőkre:

- a) a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos kockázatok figyelemmel kísérése és mérése részletes és összesített alapon, többek között a belső/szabályozói tőke megfelelés vonatkozásában is;
- b) a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos általános működési modell, valamint annak elemei (például a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egység vezetősége/munkatársai, kiszervezési/kiszolgálási megállapodások, nemteljesítő kitettség csökkentési célok és korai figyelmeztető mechanizmusok) teljesítményének áttekintése;
- c) minőségbiztosítás a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos hitelezési folyamatok, monitoring/beszámolás (belső és külső), halasztás, értékvesztések, leírások, biztosítékértékelés és a nemteljesítő kitettségjelentések vonatkozásában (e szerepkör betöltése érdekében a második vonalbeli funkcióknak elegendő jogosultsággal kell rendelkezniük az egyéni behajtási megoldások végrehajtása során történő előzetes beavatkozáshoz);
- d) a nemteljesítő kitettségekhez kapcsolódó folyamatoknak a belső szabályzattal és nyilvános iránymutatással való összehangoltságának felülvizsgálata, leginkább a nemteljesítő kitettségek besorolásával, a céltartalékképzéssel, a leírásokkal, a biztosítékok értékelésével, a halasztással és a korai figyelmeztető mechanizmusokkal kapcsolatban.

97.A kockázatkezelési és megfelelőségi funkcióknak szintén iránymutatást kell adniuk a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos szabályzatok és eljárások kidolgozásának és felülvizsgálatának folyamata során, valamint a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységeken belül bevezetett ellenőrzések tekintetében. E funkciókat be kell vonni a szabályzatok megtervezésébe és felülvizsgálatába, mielőtt a vezető testület jóváhagyná azokat.

5.3.3 A harmadik védelmi vonalbeli ellenőrzések

98.A harmadik védelmi vonalnak, a független belsőkontroll-funkciónak a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos elegendő behajtási szakértelemmel kell rendelkeznie ahhoz, hogy rendszeres kontroll tevékenységet tudjon végezni a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos keretrendszer – beleértve az első és a második vonalbeli ellenőrzéseket – hatékonyságával és hatásosságával kapcsolatban.

99.A nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos keretrendszer tekintetében a belsőkontroll-funkciónak rendszeres értékeléseket kell végeznie legalább a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos belső

szabályzatok (lásd a 4. mellékletet) és a jelen iránymutatások betartásának nyomon követésére. Ennek során véletlenszerű és be nem jelentett ellenőrzésekre, valamint hiteldokumentációs ellenőrzésekre is sort kell keríteni.

100. Az elvégzendő ellenőrzések gyakoriságának, terjedelmének és nagyságrendjének meghatározása során a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a nemteljesítő kivettségek szintjét, valamint azt, hogy a legutóbbi ellenőrzések során állapítottak-e meg jelentős szabálytalanságokat és hiányosságokat.

101. Ellenőrzéseinek eredményei alapján a belsőkontroll-funkciónak ajánlásokat kell tennie a vezető testület részére, amelyekben felhívják figyelmüket a lehetséges javításokra.

5.4 A nemteljesítő kivettségek és a nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos behajtási tevékenységek monitoringja

102. A monitoring rendszernek a nemteljesítő kivettségekre vonatkozó stratégiában és az ahhoz kapcsolódó működési tervben jóváhagyott nemteljesítő kivettségi célokon kell alapulnia, amelyeket ezt követően le kell bontani a nemteljesítő kivettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelési egységek működési célkitűzéseikhez, visszacsatolásokkal a hitelkockázat árazásához és a céltartalékképzéshez. Ki kell dolgozni a nemteljesítő kivettségekhez kapcsolódó fő teljesítménymutatók (KPI-k) összefüggő keretrendszerét, hogy lehetővé tegye a vezető testület és más illetékes vezetők számára az előrehaladás mérését.

103. A hitelintézeteknek meg kell határozniuk és monitorozniuk kell a nemteljesítő kivettségekhez kapcsolódó KPI-kat. A nemteljesítő kivettségekhez kapcsolódó KPI-k között szerepelnie kell a következőknek, de nem kell feltétlenül ezekre korlátozódniuk (lásd még a 2. mellékletet):

- a) a nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos mutatószámok;
- b) hitelfelvevők kötelezettségvállalása és a beszedési tevékenység;
- c) átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek;
- d) követelésérvényesítési tevékenységek;
- e) egyéb (például az eredménykimutatá nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos tételei, végrehajtás alá vont eszközök, kiszervezési tevékenységek).

5.4.1 A nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos mutatószámok

104. A hitelintézeteknek monitorozni a nemteljesítő kivettségek és az átstrukturált kivettségek relatív és abszolút szintjét, valamint a végrehajtás alá vont eszközöket (vagy a nemteljesítő kivettségekkel kapcsolatos tevékenységekből származó egyéb eszközöket) és a korai hátralékokat a könyveikben.

105. A hitelintézeteknek az ilyen monitoring tevékenységeket a tranzakció/hitelfelvevő szintjén és a portfólió vagy alportfólió szintjén kell elvégezniük, figyelemmel többek között olyan szempontokra, mint az üzletág, a hitelfelvevő iparága, a földrajzi terület, a termékek, a koncentrációs kockázat, a biztosítéknyújtás szintje és a nyújtott biztosíték típusa, valamint az adósságszolgálati képesség.
106. A hitelintézeteknek figyelemmel kell kísérniük a nemteljesítő kitettségek értékvesztésének szintjét annak érdekében, hogy a vezető testület részére átfogó tájékoztatást nyújtsanak a fedezetekre vonatkozóan. Az elemzésnek összesített és a különböző nemteljesítő kitettségportfóliók szintjére vonatkozó adatokat kell tartalmaznia. A nemteljesítő kitettségportfóliók kiválasztása során olyan szempontokat kell figyelembe venni, mint a kitettség típusa (beleértve a biztosított/nem biztosított), a biztosíték típusát és garanciáit, a földrajzi területet, a nemteljesítő kitettségek besorolása óta eltelt évek számát, a behajtáshoz szükséges időt, valamint a vállalkozás folytatása vagy felszámolása elvének alkalmazását. A fedezetek alakulását is monitorozni, és a csökkenéseket egyértelműen magyarázni szükséges.
107. A hitelintézeteknek össze kell hasonlítaniuk a nemteljesítő kitettségek arányával és a hitelfedezettel kapcsolatos mutatószámokat más hitelintézetek rendelkezésre álló mutatószámaival annak érdekében, hogy a vezető testület részére egyértelmű képet tudjanak nyújtani a versenyhelyzetről és a lehetséges hiányosságokról.
108. A hitelintézeteknek figyelemmel kell kísérniük a költségvetéstől való eltéréseket, annak érdekében, hogy a vezető testület megértse a tervtől való jelentős eltérések okait.
109. A vezető testületnek készített időszakos jelentéseknek tartalmazniuk kell a nemteljesítő kitettség beáramlásokra és kiáramlásokra vonatkozó fő adatokat, beleértve a nemteljesítő kitettségek, a nem teljesítő átstrukturált kitettségek, a próbaidő alatti nemteljesítő kitettségek, a teljesítő átstrukturált kitettségek és a korai hátralékok (≤ 90 napos késedelem) közül/közé történő átvezetéseket.
110. A hitelintézeteknek mérlegelniük kell, hogy hasznos lenne-e migrációs mátrixokat létrehozni a kitettségeknek a nem teljesítő besorolású tételek közé és közül való áramlásának nyomon követése érdekében.
111. A hitelintézeteknek havonta meg kell becsülniük a migrációs rátákat és a teljesítő kitettségek minőségét, hogy rangsorolni lehessen az intézkedéseket, és haladéktalanul meg lehessen azokat tenni a portfólióminőség romlásának megakadályozása érdekében. A migrációs mátrixokat még tovább lehet bontani a kitettségek típusa (lakossági jelzálog, fogyasztói, ingatlan), üzleti egység vagy más alportfólió szerint annak megállapítása érdekében, hogy a folyamatokat okozó tényező egy konkrét alportfóliónak tulajdonítható-e.
112. Monitoringtevékenységeik során a hitelintézeteknek belső (pl. belső minősítési rendszerekből származó) információkat és külső (pl. hitelminősítő intézetektől, hitelirodáktól, speciális iparági kutatásokból vagy bizonyos földrajzi területek makrogazdasági mutatóiból származó)

információkat kell felhasználniuk, és egy adott időpontra vagy megfigyelési időszakra kell hivatkozniuk. A 3. melléklet példákat tartalmaz az ilyen belső és külső információkra.

5.4.2 A hitelfelvevők kötelezettségvállalása és a beszédési tevékenység

113. Miután létrehozták a nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységeket, fő működési teljesítménymutatókat kell bevezetni az egységek vagy az alkalmazottak hatékonyságának az átlagos teljesítményhez és/vagy a standard referenciamutatókhoz viszonyított hatékonyságának értékelése érdekében. Ha ilyen mutatók nem léteznek vagy nem állnak rendelkezésre, akkor a legfontosabb működési teljesítményt a tényleges eredményeknek a hitelintézet nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos működési tervében meghatározott célokhoz képest történő mérésével kell nyomon követni.

5.4.3 Átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek

114. A nemteljesítő kitettségek megoldása vagy hatásának korlátozása érdekében a hitelintézeteknek meg kell vizsgálniuk az átstrukturálási intézkedések engedélyezésével kapcsolatos lehetőségeket. A hitelintézeteknek az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek két szempontját kell nyomon követniük, a hatékonyságot és a hatásosságot. A 7. szakasz meghatározza az átstrukturálási intézkedések alkalmazására vonatkozó követelményeket.

115. Az átstrukturálási intézkedések fő célja az, hogy a hitelfelvevő visszakerüljön egy fenntarthatóan teljesítő törlesztési státuszba, figyelembe véve az esedékes összeget és minimalizálva a várható veszteségeket. E célkitűzéseknek figyelembe kell venniük, hogy fontos gondoskodni a fogyasztók tisztességes kezeléséről, és az összes alkalmazandó fogyasztóvédelmi előírásnak való megfelelésről. A hitelintézetnek nyomon kell követnie az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek minőségét annak biztosítására, hogy azokat ne használják fel az értékvesztések, illetve a kitettség nem behajtható státuszának megállapítása késleltetésére. A nyomon követésnek ki kell terjednie az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységekre mind a teljesítő, mind a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatban.

5.4.4 Követelésérvényesítési tevékenységek

116. Ha nem érhető el fenntartható átütemezési megoldás, a hitelintézeteknek akkor is meg kell oldaniuk a nemteljesítő kitettséget. A megoldás magában foglalhatja jogi eljárások kezdeményezését, eszközök végrehajtás alá vonását, az hitel-eszköz/tőke konverziót, a hitelállományok kivezetését értékesítés, vagyonkezelő társaságnak történő átadás vagy értékpapírosítás útján. Amennyiben az ingatlan végrehajtásából származó összeg módosítja egy fogyasztó tartozásának összegét, a hitelintézeteknek a követelésérvényesítési intézkedésről és

a következő lépésekről való döntésük során figyelembe kell venniük a 2014/17/EU irányelv²⁵ 17. cikk (5) bekezdésének rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazandók.

117. A követelésérvényesítési tevékenységeket a hitelintézetnek nyomon kell követnie, hogy segítse a stratégiák és szabályzatok kidolgozásához történő információszolgáltatást. A hitelintézeteknek monitoringolni kell az eszközadásokat, illetve a realizált értékesítési/elszámoló árakat a nettó könyv szerinti értékekhez képest.
118. A hitelintézeteknek monitoringolni kell a jogi és a végrehajtási ügyek nagyságrendjét és behajtási arányait. A teljesítményt e tekintetben a megállapított célokhoz képest, a hónapok/évek száma és az intézmény vesztesége alapján kell mérni. A tényleges veszteség arány monitoringja során az intézményeknek minden hitelportfólió esetén múltbéli idősorokat kell készíteniük az értékvesztés felülvizsgálatához és a stresszteszt gyakorlatokhoz használt feltételezések alátámasztására.
119. A biztosítékkal vagy más típusú garanciával fedezett kitettségek esetében a hitelintézeteknek nyomon kell követniük a biztosíték pénzzé tételéhez vagy a garancia érvényesítéséhez szükséges időtartamot. A hitelintézeteknek nyomon kell követniük továbbá a követelésérvényesítés alkalmával várható esetleges kényszerértékesítési haircutok (értékcsökkentés) és a bizonyos piacokon (például az ingatlanpiacokon) zajló fejleményeket, hogy rálátást nyerhessenek a potenciális megtérülési rátákra.
120. A végrehajtásnál és egyéb jogi eljárásoknál tapasztalható megtérülési ráták monitoringja segítséget nyújt a hitelintézeteknek annak megbízható megítéléséhez, hogy a végrehajtási eljárásról szóló határozat magasabb nettó jelenértéket biztosít-e, mint egy átstrukturálási lehetőség választása. A végrehajtási eljárásokból származó megtérülési rátákra vonatkozó adatokat folyamatosan nyomon kell követni és fel kell használni a hitelintézetek stratégiájának lehetséges módosítására azok adósságbehajtásának/jogi portfólióinak kezelése érdekében.
121. A hitelintézeteknek nyomon kell követniük továbbá a közelmúltban befejeződött jogi eljárások átlagos időtartamát, valamint az ezekből a befejeződött eljárásokból átlagosan behajtott összegeket (beleértve a kapcsolódó behajtási költségeket is).
122. A hitelintézeteknek gondosan nyomon kell követniük azokat az eseteket, amikor az adósságot a hitelfeltevő eszközére vagy részvényeire cserélik, legalább eszköztípusok szerinti mennyiségi mutatók használatával, és biztosítaniuk kell a vonatkozó nemzeti szabályozásokban az értékpapír-állományokra megállapított korlátoknak való megfelelést. E megközelítés átstrukturálási intézkedésként való alkalmazását megfelelő üzleti tervnek kell alátámasztania, és olyan eszközökre kell korlátozni, amelyekkel kapcsolatban az intézmény megfelelő szakértelemmel rendelkezik, továbbá a piac reálisan lehetővé teszi, hogy a megállapított értéket

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

az eszközből rövid- vagy középtávon kinyerjék. Az intézménynek azt is biztosítania kell, hogy az eszközök értékelését szakképzett és tapasztalt értékbecslők végezzék.

5.4.5 Monitoring alá eső egyéb tételek

123. A hitelintézeteknek monitoringolniuk és jelenteniük kell vezető testületeik számára a nemteljesítő kitettségekből származó kamatjövedelem összegét. Ezenkívül meg kell különböztetni a nemteljesítő kitettségek után járó ténylegesen beérkezett és ténylegesen be nem érkezett kamatfizetéseket. Monitoringolni kell továbbá az elszámolt veszteségek alakulását és a kapcsolódó okokat.

124. Ha az eszközök végrehajtás alá vonása a hitelintézet nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájának részét képezi, akkor monitoringolni kell a végrehajtás alá vont eszközök (vagy a nemteljesítő kitettségekből származó egyéb eszközök) mennyiségét, korosodását, fedezettségét és mozgásait megfelelő részletességgel az eszközök lényeges típusainak figyelembevételére érdekében. A végrehajtás alá vont eszközöknek az előre meghatározott üzleti tervhez viszonyított teljesítményét nyomon kell követni és összevont szinten jelenteni kell a vezető testület és az egyéb illetékes vezetők számára.

6. Átstrukturálási intézkedések

125. A hitelintézeteknek kockázatkezelésük során az átstrukturálási intézkedéseknek és átstrukturált kitettségeknek a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében található fogalom meghatározásait kell alkalmazniuk. Az átstrukturálási intézkedések célja az, hogy a hitelfeltevő visszakerüljön egy fenntarthatóan teljesítő törlesztési státuszba, figyelembe véve az esedékes összeget és minimalizálva a várható veszteségeket. Amikor arról döntenek, hogy milyen lépéseket vagy átstrukturálási intézkedéseket tegyenek, a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a fogyasztók érdekeit, és meg kell felelniük a fogyasztóvédelmi követelményeknek – ideértve a 2014/17/EU²⁶ irányelv 28. cikkében és az EBH a fizetési késedelemről és a kényszerértékesítésről szóló iránymutatásaiban²⁷ meghatározottakat. A hitelintézeteknek nyomon kell követniük az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek hatékonyságát és hatásosságát.

126. Ez a szakasz meghatározza az átstrukturált kitettségekkel kapcsolatos irányítás és műveletek kulcsfontosságú elemeit.

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve (2014. február 4.) a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 60., 2014.2.28., 34. o.).

²⁷ Az EBH iránymutatásai a fizetési késedelemről és a kényszerértékesítésről (EBA/GL/2015/12).

6.1 Átstrukturálási intézkedések és megvalósíthatóságuk

127. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük a különböző átstrukturálási intézkedések – beleértve a rövid és hosszú távú intézkedéseket is – kombinálásának lehetőségét, a hiteleszközök jellegével és lejáratával összhangban. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük a lehetséges átstrukturálási intézkedések 5. mellékletben található jegyzékét.

128. A hitelintézeteknek két évnél (projektfinanszírozás és a kereskedelmi ingatlan építése esetén egy évnél) rövidebb időtávú átstrukturálási intézkedéseket kell használniuk, amennyiben az ilyen intézkedések nem nyújtanak megoldást a hátralékok rendezésére, kivéve, ha az ilyen intézkedéseket két évnél hosszabb időtávú átstrukturálási intézkedésekkel kombinálják.

129. A hitelintézeteknek meg kell fontolniuk két évnél nem hosszabb időtávú átstrukturálási intézkedések alkalmazását (és adott esetben egyéb átstrukturálási intézkedésekhez), ha a hitelfelvevő megfelel a következő feltételeknek:

- a) A hitelfelvevő egy olyan azonosítható eseménnyel szembesült, amely ideiglenes likviditási nehézségeket okozott. Az ilyen esemény megtörténtét hivatalos formában kell igazolni, olyan egyértelmű bizonyítékokkal, amelyek igazolják, hogy a hitelfelvevő jövedelme rövid távon teljes egészében vagy nagyrészt helyreáll, vagy a hitelintézet azon következtetése alapján, hogy hosszú távú átstrukturálási megoldás alkalmazása nem volt lehetséges egy általános jellegű vagy hitelfelvevő-specifikus ideiglenes pénzügyi bizonytalanság miatt. Az erre a célra rendelkezésre bocsátandó bizonyítékok formájának arányosnak kell lennie a kérdéses hiteleszköz természetével, lejáratával és értékével.
- b) A hitelfelvevő az eseményt megelőzően betartotta szerződéses kötelezettségeit.
- c) A hitelfelvevő egyértelműen bizonyította, hogy hajlandó együttműködni a hitelintézettel.

130. A bármely átstrukturálási intézkedésre vonatkozó szerződéses feltételeknek biztosítaniuk kell, hogy a hitelintézetnek jogában álljon felülvizsgálnia a megállapodás szerinti átstrukturálási intézkedéseket, ha a hitelfelvevő helyzete javul, és ezáltal a hitelintézet számára (az átstrukturálási intézkedéshez vagy az eredeti szerződéses feltételekhez képest) kedvezőbb feltételek érvényesíthetők; e célból a szerződésnek tartalmaznia kell a hitelfelvevő helyzetének javulása következményeképpen az átstrukturálási intézkedésre alkalmazandó konkrét változtatásokat. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük továbbá, hogy szigorú következményeket – például kiegészítő biztosíték bevonását – foglaljanak bele a szerződéses feltételekbe olyan esetre, ha a hitelfelvevő nem tesz eleget az átstrukturálási intézkedést szabályozó megállapodásnak.

6.1.1 Megvalósítható kontra nem megvalósítható átstrukturálási intézkedések

131. A hitelintézeteknek különbséget kell tenniük a hitelfelvevő kitettségeinek csökkenését elősegítő megvalósítható, és a nem megvalósítható átstrukturálási intézkedések között.

132. A hitelintézeteknek a következő tényezőket kell figyelembe venniük az átstrukturálási intézkedések megvalósíthatóságának megítélése során:

- a) A hitelintézet bizonyítani tudja (objektíven ellenőrizhető bizonyítékok alapján), hogy a hitelfelvevő képes az átstrukturálási intézkedések feltételeinek teljesítésére, azaz teljes visszafizetés várható.
- b) A fennálló hátralékok rendezése teljes egészében vagy nagyrészt le van fedve, a hitelfelvevő tartozásának egyenlege pedig közép- és hosszú távon várhatóan jelentősen csökkenni fog.
- c) Azokban az esetekben, amikor korábbi átstrukturálási intézkedésekre került sor – beleértve bármely korábbi hosszú időtávra tervezett átstrukturálási intézkedést is –, a hitelintézetnek gondoskodnia kell további belső ellenőrzési pontok bevezetéséről annak biztosítása érdekében, hogy ez a későbbi átstrukturálási elbírálás megfeleljen a lentebb ismertetett megvalósíthatósági feltételeknek. Ezeknek az ellenőrzéseknek biztosítaniuk kell legalább azt, hogy az ilyen esetekre kifejezetten és előzetesen felhívják a kockázatkezelési funkció figyelmét. Ezenkívül az illetékes vezető döntéshozó testület kifejezett jóváhagyását kell kérni.
- d) A rövid időtávú átstrukturálási intézkedések átmenetileg alkalmazhatók, és a hitelintézet objektív módon ellenőrizhető bizonyítékok alapján bizonyítani tudja, hogy a hitelfelvevő képes törleszteni az eredeti vagy a módosított összeg teljes tőke- és kamatrészét, a rövid távú ideiglenes intézkedés lejáratának dátumától kezdődően.
- e) Az intézkedés nem eredményez több egymást követő átstrukturálási intézkedést ugyanazon kitettségre.

133. A megvalósíthatóság értékelésének a hitelfelvevő pénzügyi jellemzőin és az adott időpontban engedélyezendő átstrukturálási intézkedésen kell alapulnia. A megvalósíthatóság értékelésének az átstrukturálási intézkedés forrásától függetlenül meg kell történnie. Az átstrukturálási intézkedés különböző forrásai lehet többek között a hitelfelvevő által szerződésbe foglalt átstrukturálási rendelkezés igénybe vétele, a hitelfelvevő és a hitelintézet között a halasztás tárgyában folytatott kétoldalú tárgyalások, valamint egy adott helyzetben minden hitelfelvevőre kiterjesztett állami átstrukturálási intézkedési program.

6.2 Megalapozott átstrukturálási intézkedési folyamatok

6.2.1 Átstrukturálási intézkedési szabályzat

134. A hitelintézeteknek az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységeikre vonatkozó szabályzatot kell kidolgozniuk. A szabályzatnak legalább a következőkre kell kiterjednie:

- a) az átstrukturálási intézkedések engedélyezésének folyamata és eljárásai, beleértve a felelősségi köröket és a döntéshozatalt;

- b) a rendelkezésre álló átstrukturálási intézkedések leírása, beleértve a szerződésekbe ágyazott intézkedéseket;
- c) az átstrukturálási intézkedések megvalósíthatóságának értékeléséhez szükséges információk;
- d) az engedélyezett átstrukturálási intézkedések dokumentálása;
- e) az átstrukturálási intézkedések hatékonyságának és hatásosságának nyomon követésére szolgáló folyamat és mérőszámok.

135. A hitelintézeteknek rendszeresen felül kell vizsgálniuk az átstrukturálási intézkedésekre vonatkozó szabályzataikat és lehetőségeiket a különböző átstrukturálási intézkedések teljesítményének kollektív monitoringja alapján, amely magában foglalja a az újbóli fizetéképtelenség lehetséges okainak és eseteinek a vizsgálatát.

6.2.2 Az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek hatékonysága és hatásossága

136. A hitelintézeteknek monitoringolnia kell az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek minőségét annak biztosítása érdekében, hogy azokat ne használják fel azon értékelés készletelésére, hogy a kitettség nem behajtható. A monitorozásnak ki kell terjednie mind a teljesítő, mind a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységekre, valamint különbséget kell tennie az átstrukturálási intézkedések és a portfóliók típusai között.

137. A hitelintézeteknek mérniük kell az átstrukturálási intézkedések engedélyezésére irányuló folyamat hatékonyságát, valamint nyomon kell követniük a döntéshozatali folyamat időtartamát és az átstrukturálási intézkedések nagyságrendjét az engedélyezési folyamat minden egyes szakaszában.

138. A hitelintézeteknek nyomon kell követniük az engedélyezett átstrukturálási intézkedések hatékonyságát. E nyomon követés során mérni kell az átstrukturálási intézkedés sikerességének mértékét, valamint azt, hogy a módosított szerződéses kötelezettségeket a hitelfelvevő teljesíti-e, és a kitettség teljesítőnek minősül-e. Az alábbi mérőszámokat kell használni portfóliónként és átstrukturálási intézkedés típusonként:

- a) Átstrukturálási intézkedések gyógyulási aránya és nemteljesítővé átminősített kitettségek aránya: a hitelintézeteknek vintage elemzést kell készíteniük, és a módosítási dátumtól nyomon kell követniük az átstrukturált kitettségek viselkedését a gyógyulási arány meghatározása érdekében. Ezt az elemzést a gyógyult kitettségek vonatkozásában külön el kell végezni az átstrukturálási intézkedések alkalmazása mellett és ezek alkalmazása nélkül.
- b) Pénzeszközök behajtási aránya: a hitelintézeteknek nyomon kell követniük az átstrukturált kitettségekből behajtott pénzeszközöket.

c) Leírás: ha az átstrukturálási intézkedés engedélyezése részleges leírást eredményez, a hitelintézeteknek egy jóváhagyott veszteségkerettel szemben nyilván kell tartaniuk és nyomon kell követniük e kitettségeket. A behajthatatlan kitettség leírására vonatkozó döntés kapcsán felmerülő veszteség nettó jelenértékét a gyógyulási arány számításánál számba kell venni.

139. A hitelintézeteknek érdemi lebontást alkalmazva nyomon kell követniük az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó mutatókat, amelyek magukban foglalhatják a hátralékok típusát és időtartamát, a kitettség típusát, a behajtás valószínűségét, a kitettségek nagyságát vagy az ugyanazon hitelfeltevővel vagy kapcsolt ügyfelek csoportjával szembeni kitettségek teljes összegét, és a múltban alkalmazott átstrukturálási megoldások számát.

6.2.3 A hitelfeltevő törlesztési képességének értékelése

140. Mielőtt bármely átstrukturálási intézkedést engedélyznének, a hitelintézeteknek értékelniük kell a hitelfeltevő törlesztési képességét. Ennek ki kell térnie a hitelfeltevő pénzügyi helyzetének megfelelő értékelésére, elegendő információ alapján és a releváns tényezők, például a hitelfeltevő vagy az ingatlan/projekt adósságszolgálati képességének és teljes eladósodottságának figyelembe vétele mellett.

6.2.4 Szabványosított átstrukturálási termékek és döntési fák

141. A hitelintézeteknek megfelelő szabályzatokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük, amelyek számos fenntartható és hatékony megoldást tartalmaznak a hitelfeltevő számára halasztás engedélyezése esetére. E szabályzatokban és eljárásokban tükröződnie kell a kitettségek portfóliókba csoportosításának annak érdekében, hogy a hitelintézetek különböző átstrukturálási intézkedéseket alkalmazhassanak a hitelfeltevők különböző szegmenseire, és igényeikre szabhassák az intézkedéseket.

142. A hitelintézeteknek fontolóra kell venniük döntési fák és szabványosított átstrukturálási intézkedések kidolgozását a homogén és kevésbé összetett kitettségekkel rendelkező hitelfeltevői portfóliókra. A döntési fák segíthetik megfelelő és fenntartható átstrukturálási stratégiák egységes módon, jóváhagyott feltételek alapján történő meghatározását és végrehajtását adott hitelfeltevői portfóliókra.

6.2.5 Összehasonlítás más nemteljesítő kitettség behajtási lehetőségekkel

143. A hitelintézeteknek nettó jelenérték megközelítést kell alkalmazniuk a hitelfeltevők eltérő körülményeihez igazodó legmegfelelőbb és fenntartható behajtási lehetőség meghatározása érdekében, figyelembe véve a fogyasztó tisztességes kezelését, és össze kell hasonlítaniuk a tervezett átstrukturálási intézkedés nettó jelenértékét a visszavétel és az egyéb rendelkezésre álló értékesítési lehetőségek nettó jelenértékével. A számítás során alkalmazott paramétereknek – így például az értékesítés feltételezett időtávja, a diszkontráta, a tőkeköltség és az értékesítési költség – megfigyelt tapasztalati adatokon kell alapulniuk.

6.2.6 Átstrukturálási intézkedésekre vonatkozó célok és azok monitoringja

144. Az átstrukturálási intézkedésekre vonatkozó szerződéseknek és dokumentációnak tartalmazniuk kell egy jól meghatározott ütemtervet a hitelfelvevői célokat illetően, amely részletezi az összes szükséges célt, amelyet a hitelfelvevőnek teljesítenie kell ahhoz, hogy a szerződés időtartama során visszafizesse a kitettséget. Ezeknek a mérföldköveknek/céloknak hitelesnek és megfelelően konzervatívnak kell lenniük, és figyelembe kell venniük a hitelfelvevő pénzügyi helyzetének esetleges romlását. A halasztást kapott hitelfelvevő teljesítményét – beleértve a hitelfelvevő összes elfogadott célnak való megfelelését – a halasztás engedélyezéséért felelős nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységnek monitoringolnia kell, legalább a próbaidőszak időtartama alatt.

7. A nemteljesítő kitettségek nyilvántartása

145. A hitelintézeteknek kockázatkezelésük során a nemteljesítő kitettségeknek a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében található fogalommeghatározását kell alkalmazniuk.

146. Ez a szakasz meghatározza a nemteljesítő kitettségek nyilvántartásával kapcsolatos irányítás és műveletek kulcsfontosságú elemeit.

7.1 Késedelmességi kritérium

147. A hitelintézeteknek késedelmesként kell nyilvántartaniuk a kitettségeket a nemteljesítés fogalommeghatározásának alkalmazására vonatkozó EBH-iránymutatások²⁸ 4. szakaszával összhangban és a Bizottságnak a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendeletével összhangban.²⁹

7.2 A nemfizetés valószínűségét jelző tényezők

148. A hitelintézeteknek a kitettségeket „nem valószínű, hogy fizet” minősítéssel kell nyilvántartaniuk, és azonosítaniuk kell a nemfizetés valószínűségét jelző tényezőket a nemteljesítés fogalommeghatározásának alkalmazására vonatkozó EBH-iránymutatások 5. szakaszának megfelelően.

²⁸ Iránymutatások a nemteljesítésnek az (EU) No 575/2013 rendelet 178. cikke szerinti fogalommeghatározásának alkalmazására vonatkozóan (EBA/GL/2016/07).

²⁹ A Bizottság (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendelete (2017. október 19.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (OJ L 32, 6.2.2018, 1. o.).

149. A hitelintézeteknek nyomon kell követniük a hitelfelvevők törlesztési képességét. Vállalati hitelfelvevők esetében ezt legalább évente, valamint a fő beszámolási dátumok alkalmával kell értékelni, amikor pénzügyi adatok állnak rendelkezésre. A hitelintézeteknek megfelelő időben kell begyűjteniük a vállalati hitelfelvevőktől a legfrissebb pénzügyi adatokat. Az adatszolgáltatás elmulasztása vagy indokolatlanul késedelmes adatszolgáltatás negatív jelként vehető figyelembe a hitelfelvevő hitelképességét illetően. Nem vállalati hitelfelvevők esetében a hitelintézeteknek nyomon kell követniük a fizetések teljesítését és a pénzügyi nehézségek bármely olyan jeleit, amelyek hatással lehetnek a törlesztési képességre. A megfigyelési listán (watch list) szereplő vagy a gyenge minősítéssel rendelkező ügyfelek esetében gyakoribb felülvizsgálatra van szükség a lényegességtől, a portfóliótól és a hitelfelvevő pénzügyi helyzetétől függően. A hitelfelvevő törlesztési képességének rendszeres értékelését a „bullet” törlesztési típusú kölcsönök esetén is alkalmazni kell, mivel ezek a kölcsönök magasabb kockázati szintet képviselnek, mint a rendszeres tőketörlesztéssel járó hitelek, valamint azért is, mivel az esedékes kamatösszegeknek a hitelfelvevő által történő folyamatos fizetése nem elegendő ok annak feltételezésére, hogy a hitel utolsó tőkerészletének törlesztése meg fog történni.

7.3 Átstrukturálási intézkedések és teljesítő státusz

7.3.1 Átstrukturálási intézkedések

150. Az átstrukturálási intézkedések alkalmazása érdekében a hitelintézeteknek képesnek kell lenniük korai szakaszban azonosítani a lehetséges jövőbeni pénzügyi nehézségek jeleit. Ennek érdekében a hitelfelvevő pénzügyi helyzetének értékelése nem korlátozódhat a pénzügyi nehézségek nyilvánvaló jeleit mutató kitettségekre. A pénzügyi nehézségek értékelését olyan kitettségek esetében is el kell végezni, amelyek tekintetében a hitelfelvevőnek nincsenek nyilvánvaló pénzügyi nehézségei, de amelyek tekintetében a piaci feltételek jelentősen megváltoztak oly módon, hogy az befolyásolhatja a hitelfelvevő törlesztési képességét (pl. „bullet” törlesztési típusú kölcsönök, amelyek ingatlantulajdon értékesítésétől függenek, vagy devizakölcsönök).

151. A hitelfelvevő pénzügyi nehézségeinek értékelése kizárólag a hitelfelvevő helyzetén alapulhat, és nem lehet figyelembe venni a biztosítékokat vagy a harmadik felek által nyújtott garanciákat. A hitelfelvevő pénzügyi nehézségeinek értékelésekor a hitelintézeteknek a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban legalább a következő megdönthető körülményeket kell figyelembe venniük:

- a) a hitelfelvevő/hitel 30 napot meghaladóan késedelmes a módosítást vagy refinanszírozást megelőző három hónapban;
- b) a hitelintézet belső minősítési kategóriájára vonatkozó nemteljesítési valószínűség (probability of default, PD) megnövekedése a módosítást vagy refinanszírozást megelőző három hónapban;

c) megfigyelési listán (watch list) való szereplés a módosítást vagy refinanszírozást megelőző három hónapban.

152. A kivettségek nem azonosíthatók átstrukturáltként, ha pénzügyi nehézségekkel nem küzdő hitelfelvevők számára tesznek engedményeket. A hitelintézeteknek – részletes pénzügyi értékelés alapján – különbséget kell tenniük a pénzügyi nehézségekkel nem küzdő hitelfelvevők számára engedélyezett újratárgyalások vagy hitelmegújítások, illetve a pénzügyi nehézségekkel küzdő hitelfelvevők számára engedélyezett átstrukturálási intézkedések, például kedvezmények között, a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban.

153. Új feltételek – mint például a hasonló kockázati profilú hitelfelvevők számára elérhetőnél kedvezőbb új kamatláb – megadása akkor tekinthető ilyen engedményre utaló jelzésként, ha a hitelintézet megállapítja, hogy az új kamatláb indokát a hitelfelvevő pénzügyi nehézségei jelentik. A piac által alkalmazotknál kedvezőbb új feltételek biztosítása nem tekinthető az engedmények, és ezáltal az átstrukturálási intézkedések megállapítására vonatkozó előfeltételnek. A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban, ha a hitelfelvevő pénzügyi nehézségekkel küzd, a feltételek olyan módosításának, amely összhangban van azzal, amit hasonló kockázati profilú más hitelfelvevők megkaphatnának a hitelintézettől, engedménynek kell minősülnie, ideértve azt is, amikor a hitelfelvevőket a hitelintézetek által kínált állami átstrukturálási intézkedési programokba vonják be.

154. A hitelfelvevők kérhetik kölcsönük szerződéses feltételeinek módosítását, ha pénzügyi kötelezettségvállalásaik teljesítése terén nem küzdenek nehézségekkel, vagy nem várható, hogy nehézségekkel fognak küzdeni. A hitelintézeteknek értékelést kell készíteniük a hitelfelvevő pénzügyi helyzetére vonatkozóan, ha a szerződéses feltételek ilyen módosításai hatással vannak a fizetések teljesítésére.

7.3.2 Az átstrukturált kivettségek nem teljesítőként történő besorolása

155. Ha teljesítő kivettségekkel kapcsolatban átstrukturálási intézkedéseket engedélyeznek, a hitelintézeteknek fel kell mérniük, hogy ezek az intézkedések szükségessé teszik-e a kivettségek nem teljesítő kivettségek közé történő átsorolását. Ha nemteljesítő kivettségekre átstrukturálási intézkedéseket engedélyeznek, az nem szünteti meg azok nem teljesítő státuszát: a kivettségeket az átstrukturálási intézkedések engedélyezését követően a gyógyulási időszakban legalább egy éven keresztül továbbra is nemteljesítőként kell azonosítani a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében és a 7.3.3. szakaszban meghatározottak szerint.

156. Annak értékelésekor, hogy az átstrukturált kivettségeket nemteljesítőként kell-e besorolni, a hitelintézeteknek meg kell vizsgálniuk, hogy:

a) a kivettségeket alátámasztó fizetési ütemtervek (a helyzettől függően az első vagy az azt követő fizetési ütemtervek) nem elégtelenek-e, ami magában foglalja többek között a fizetési ütemterv ismételt be nem tartását, a fizetési ütemtervnek a fizetési ütemterv megsértésének

elkerülését szolgáló módosításait, amelyek alapjául szolgáló várakozásokat nem támasztanak alá makrogazdasági előrejelzések, illetve a hitelfelvevő törlesztési képességével vagy hajlandóságával kapcsolatos hiteles feltételezések;

- b) a kitettségek tartalmazzak-e olyan szerződéses feltételeket, amelyek oly módon késleltetik a tranzakció rendszeres törlesztőrészleteinek időpontját, hogy ez megakadályozza a megfelelő besorolás céljából történő értékelést, például amikor a tőke törlesztésére több mint két év türelmi időt biztosítanak;
- c) a kitettség tartalmaz-e olyan kivezetett összegeket, amelyek meghaladják a hasonló kockázati profilú nemteljesítő kitettségek felhalmozott hitelkockázati veszteségeit.

7.3.3 Gyógyulás/nemteljesítő státuszról való kikerülés

157. A hitelintézeteknek teljesítő státuszba kell átsorolniuk a nemteljesítő kitettségeket – beleértve az átstrukturált kitettségeket is – a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban. A hitelintézeteknek el kell végezniük a hitelfelvevő pénzügyi elemzését annak megállapítása érdekében, hogy nem merülnek-e fel aggályok a hitelfelvevő azon képességére vonatkozóan, hogy megfizesse hitelkötelezettségeit.

158. A hitelintézetek nem teljesítő átstrukturált kitettségek átsorolására vonatkozó szabályzatainak meg kell határozni azokat a gyakorlatokat, amelyeket a hitelfelvevőnek a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében meghatározott, a halasztás utáni feltételek teljesítésére való képességével kapcsolatos aggályok elosztatására alkalmaznak. Ezeknek a szabályzatoknak kritériumokat kell megállapítaniuk a legalább egy évig tartó gyógyulási időszak alatt teljesített kifizetésekre vonatkozóan, és ahhoz kötötten kell meghatározniuk, hogy a hitelfelvevő képes-e megfelelni a halasztás utáni feltételeknek (amennyiben az adósság teljes törlesztése valószínűsíthető) a biztosíték igénybevétele nélkül, hogy legalább a tőkeösszeg nem elhanyagolható részét törleszti. Ezeknek a szabályzatoknak mind a tőkeösszeg, mind kamatösszeg megfizetését kell előírniuk.

159. Ezen túlmenően, amennyiben a hitelfelvevő olyan más kitettségekkel is rendelkezik egy hitelintézetnél, amelyek nem állnak átstrukturálási intézkedés hatálya alatt, a hitelintézetnek figyelembe kell vennie ezen kitettségek hatását és teljesítését annak értékelése során, hogy a hitelfelvevő képes lesz-e megfelelni a halasztás utáni feltételeknek. A hátralékok figyelembevétele nem változtathatja meg a nemteljesítő státusz alkalmazási szintjét a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletével összhangban, és csak azokat a kitettségeket kell átstrukturált kitettségeként azonosítani, amelyekre átstrukturálási intézkedéseket alkalmaznak.

160. A törlesztési időszakot meghosszabbító szerződési feltételek – mint például a tőkeösszegre vonatkozó türelmi időszak – megléte ezen átstrukturált kitettségek nem teljesítő besorolását erősíti meg mindaddig, amíg a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében foglalt követelmények nem teljesülnek. Az a tény, hogy az egyéves gyógyulási időszak eltelt, nem eredményezheti automatikusan a teljesítő státuszba történő átsorolást, kivéve, ha

rendszeres fizetéseket teljesítettek e 12 hónap alatt, és elvégeztek egy értékelést a nemfizetés valószínűségére nézve, amely nem mutatott a nemfizetés valószínűségét jelző tényezőket.

7.3.4 A kitettségek teljesítő átstrukturált kitettségeként történő azonosítása

161. Miután az átstrukturált kitettségeket teljesítő státuszba sorolták be vagy azért, mert teljesítették a nem teljesítő kategóriából történő átsorolás feltételeit, vagy azért, mert az átstrukturálási intézkedések engedélyezése nem vezetett a kitettség nem teljesítőként való besorolásához, azokat továbbra is átstrukturáltként kell azonosítani mindaddig, amíg a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. melléklete 256. bekezdése szerint a kitettségek átstrukturáltként történő besorolásának megszüntetéséhez szükséges valamennyi feltétel nem teljesül.

162. A hitelintézetek teljesítő átstrukturált kitettségek azonosítására vonatkozó szabályzatainak meg kell határozniuk a hitelfelvevő pénzügyi nehézségeivel kapcsolatos aggályok elosztatására szolgáló gyakorlatokat. A hitelintézetek szabályzatainak elő kell írniuk, hogy a hitelfelvevőnek rendszeres fizetések útján akkora összeget kell rendeznie, amely megegyezik az engedmény időpontjában késedelmes vagy kivezetett teljes összeggel (tőke és kamat), vagy egyéb módon kell bizonyítani, hogy képes teljesíteni a halasztás utáni feltételeket olyan alternatív objektív feltételek mellett, amelyek között szerepel a tőke törlesztése.

163. A 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. melléklete 260. bekezdésével összhangban az olyan teljesítő átstrukturált kitettségek részére engedélyezett új átstrukturálási intézkedések, amelyeket a nem teljesítő kategóriából soroltak át maguk után vonják ezen ügyletek átsorolását a nem teljesítő kategóriába. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, amikor ezek a kitettségek 30 napot meghaladóan késedelmessé válnak.

7.4 A „nemtjeljesítő” fogalom meghatározás egységes alkalmazása

164. A hitelintézeteknek megfelelő mechanizmusokat és eljárásokat kell elfogadniuk a nemteljesítés fogalom meghatározásának alkalmazására vonatkozó EBH iránymutatások 8. szakaszával összhangban, a fogalom meghatározás valamennyi leányvállalatnál és fióktelepnél történő harmonizált alkalmazása érdekében. Ez biztosítja, hogy a nemteljesítő kitettségek azonosítása egységes legyen a csoporttagok és a bankcsoport szintjén is.

165. A hitelintézetek szabályzatainak biztosítaniuk kell az egyéni ügyfeleknek és a kapcsolt ügyfelek csoportjainak egységes kezelését az 575/2013/EU rendeletben, a kapcsolt ügyfelekre vonatkozó EBH iránymutatásokban³⁰ és a nemteljesítés fogalom meghatározásának alkalmazására vonatkozó EBH iránymutatásokban szereplő fogalom meghatározás szerint. A hitelintézetek szabályzatainak biztosítaniuk kell továbbá a kapcsolt ügyfelek csoportjában található jogi személyek közötti mögöttes jogviszonyok egységes értékelését. A lehetséges továbbgyűrésre figyelemmel a hitelintézeteknek – amikor csak lehetséges –

³⁰ Iránymutatások a kapcsolt ügyfelekre vonatkozóan az 575/2013/EU rendelet 4. cikk (1) bekezdés 39. pontja szerint (EBA/GL/2017/15).

csoportszemléletet kell alkalmazniuk, amikor a hitelfelvevő kitettségének státuszát nemteljesítőnek értékelik, kivéve, ha azt az ügyfél fizetőképességéhez nem kapcsolódó elszigetelt viták érintik.

166. A nemteljesítés fogalommeghatározására vonatkozó EBH iránymutatásokkal összhangban a hitelintézeteknek nyilvántartást kell vezetniük az összes besorolási kritériumról.

8. Nemteljesítő kitettségek értékvesztése és leírása

167. A hitelintézeteknek az értékvesztéssel érintett nemteljesítő kitettségekre és átstrukturált kitettségekre elszámolt veszteségeket az EBH hitelkockázat-kezelési gyakorlatokról és a várható hitelezési veszteségek számviteli elszámolásáról szóló iránymutatásainak megfelelően kell megbecsülniük.

168. Ez a szakasz a nemteljesítő kitettségek értékvesztésének mértékével és a leírásokkal kapcsolatos irányítás és műveletek kulcsfontosságú elemeit határozza meg.

8.1 Nemteljesítő kitettségek leírása

169. A hitelkockázat-kezelési gyakorlatokról és a várható hitelezési veszteségek számviteli elszámolásáról szóló EBH iránymutatásokkal³¹ összhangban a behajthatatlanságot a megfelelő időszakban elszámolt veszteségek vagy leírások útján kell megjeleníteni. Ha a hitelintézet észszerű várakozások alapján nem számíthat a szerződéses cash flow-k beszedésére a kitettség vonatkozásában, akkor a kitettséget részben vagy teljesen le kell írni (IFRS 9.B3.2.16.r).

170. A leírás elvégezhető azelőtt is, hogy az adósság behajtására a hitelfelvevővel szemben indított perek teljes egészében lezárulnának. A leírás nem tekintendő úgy, hogy a hitelintézet elvesztette az adósság behajtására való jogát; a hitelintézet azon döntését, hogy lemond az adósság visszakövetelésének jogáról, tartozáselengedésnek hívják.

171. A leírás kivezetési eseményt (IFRS 9.5.4.4) testesít meg. Ha végül sor kerül pénzeszközök vagy más eszközök beszedésére, ezeket a beszedett eszközöket közvetlenül, bevételként kell megjeleníteni az eredménykimutatásban.

172. A hitelintézeteknek részletes nyilvántartást kell vezetniük a nemteljesítő kitettségek összes leírásáról a portfóliók szintjén.

³¹ Iránymutatások a hitelintézetek hitelkockázat-kezelési gyakorlatára és a várható hitelveszteségek elszámolására vonatkozóan (EBA/GL/2017/06).

8.2 Nemteljesítő kitettségek értékvesztése és leírása

173. A hitelintézetek belső szabályzatainak tartalmazniuk kell az értékvesztések és leírások időszerűségére vonatkozó iránymutatást, figyelembe véve a külső körülményeket és olyan tényezőket, mint a folyamatban lévő bírósági eljárások. Különösen a biztosítékkal nem fedezett kitettségek vagy kitettségrészek esetében a hitelintézeteknek megfelelő maximális időtartamokat kell megfontolniuk a teljes értékvesztésre, fedezetre és leírásra vonatkozóan. A biztosítékkal fedezett kitettségrészek esetében a minimális értékvesztési szint megállapításánál figyelembe kell venni a biztosíték típusát. A fent említett értékvesztési és leírási időszakok finomhangolásakor tapasztalati bizonyítékokat kell alkalmazni. A nemteljesítő kitettségek behajthatóságának értékelésekor és a nemteljesítő kitettségek leírására vonatkozó belső megközelítések meghatározásakor a hitelintézeteknek különös figyelmet kell fordítaniuk az alább felsorolt kohorszokra, mivel ezek magasabb végleges behajthatatlansági szintekkel rendelkezhetnek.

- a) Hosszabb ideje fennálló késedelemben lévő kitettségek: eltérő küszöbértékek lehetnek megfelelőek a különböző portfóliók esetén. A hitelintézeteknek értékelniük kell a nemteljesítő kitettségek behajthatóságát, ha a hitelfelvevő hosszabb ideje fennálló késedelemben van. Ha ezen értékelést követően arra a következtetésre jutnak, hogy egy kitettség vagy kitettségrész behajtása észszerűen nem várható, teljes vagy részleges leírást kell alkalmazni.
- b) Fizetéképtelenségi eljárás alatt álló kitettségek: amennyiben a kitettség biztosítékkal való ellátottsága alacsony, a jogi költségek gyakran felemészítik a csődeljárásból származó bevételek jelentős részét, ezért a várható megtérülések előreláthatóan nagyon alacsonyak lesznek.
- c) Részleges leírás lehet indokolt, ha bizonyíték van arra, hogy a hitelfelvevő képtelen teljes egészében törleszteni a kitettség összegét, ami azt jelenti, hogy észszerűen számítani lehet a kitettség egy részének behajtására.

8.3 Értékvesztési és leírási eljárások

174. A hitelintézeteknek a hitelkockázat-kezelési gyakorlatokról és a várható hitelezési veszteségek számviteli elszámolásáról szóló EBH iránymutatásokkal összhangban kell elfogadniuk, dokumentálniuk és betartaniuk a nemteljesítő kitettségek elszámolt veszteségeinek és leírásainak értékelésére és mérésére vonatkozó megfelelő szabályzatokat, eljárásokat és kontrollokat. A hitelintézeteknek utótesztelniük kell az elszámolt veszteségekre vonatkozó becsléseiket a tényleges veszteségekhez képest.

175. Ezeknek a módszertanoknak tartalmazniuk kell a hitelkockázat-kezelési gyakorlatokról és a várható hitelezési veszteségek számviteli elszámolásáról szóló EBH iránymutatásokban meghatározott szabályzatokat és eljárásokat is a leírásokra és behajtásokra vonatkozóan. A leírásokra vonatkozó szabályzatnak tartalmaznia kell a várhatóan behajtható összegek

értékelésére használt mutatószámokat, valamint részletes információkat azokról a kitettségekről, amelyeket leírtak, de továbbra is végrehajtási tevékenység tárgyát képezik.

176. A hitelkockázat-kezelési gyakorlatokról és a várható hitelezési veszteségek számviteli elszámolásáról szóló EBH iránymutatásokkal összhangban a hitelintézeteknek általános folyamatokkal, rendszerekkel, eszközökkel és adatokkal kell rendelkezniük.

177. A hitelintézet belsőkontroll-funkciójának ellenőriznie kell az EBH belső irányításra vonatkozó iránymutatásaival összhangban alkalmazott módszereket.³²

9. Ingatlan és ingó biztosítékok értékelése

178. Ez a szakasz meghatározza a nemteljesítő kitettségekhez zálogba adott ingatlan és ingó biztosítékok értékelésének kulcsfontosságú elemeit.

9.1 Irányítás, eljárások és ellenőrzések

9.1.1 Általános szabályzat és eljárások

179. A hitelintézetnek írásos szabályzattal és eljárásokkal kell rendelkeznie a biztosítékként leköötött vagyontárgyak értékelésére vonatkozóan. A szabályzatnak és eljárásoknak teljes mértékben összhangban kell lenniük a hitelintézet kockázatvállalási hajlandóságára vonatkozó keretrendszerével.

180. A szabályzatnak és eljárásoknak ki kell terjedniük valamennyi ingatlan és ingó biztosíték értékelésére, függetlenül attól, hogy az 575/2013/EU rendelet 208. cikkében és 210. cikkében foglalt követelményekkel összhangban alkalmas-e prudenciális célokra.

181. A szabályzatot és eljárásokat a vezető testületnek jóvá kell hagynia, és legalább évente felül kell vizsgálni.

9.1.2 Monitoring és ellenőrzés

182. A hitelintézeteknek folyamatosan monitorozniuk kell a belső vagy külső értékbecslők által végzett értékeléseket, és felül kell vizsgálniuk őket az e szakaszban leírtak szerint.

³² Iránymutatás a belső irányításról a 2013/36/EU irányelv alapján (EBA/GL/2017/11).

183. A hitelintézeteknek megalapozott belső minőségbiztosítási szabályzatot és eljárásokat kell kidolgozniuk és bevezetniük a házon belül végzett és külső szakemberekkel végeztetett értékelésekre vonatkozóan, figyelembe véve az alábbiakat:

- a) A minőségbiztosítási folyamatot egy olyan funkciónak kell ellátnia, amely független a kezdeti értékelést, a kölcsönfeldolgozást, a monitoringot és a kockázatvállalási eljárást végző funkciótól.
- b) A külső értébecslők kiválasztási folyamatának függetlenségét rendszeresen meg kell vizsgálni a minőségbiztosítási folyamat részeként.
- c) A belső és külső értékelések megfelelő, hasonló elemeket tartalmazó mintáját rendszeresen össze kell hasonlítani a piaci megfigyelésekkel.
- d) Rendszeresen el kell végezni mind a belső, mind a külső értékelések utótesztelését.
- e) A minőségbiztosítási folyamatnak megfelelő méretű mintán kell alapulnia.

184. Ezenkívül a belsőkontroll-funkciónak rendszeresen felül kell vizsgálnia az értékelési szabályzat és eljárások következetességét és minőségét, az értébecslők kiválasztási folyamatának függetlenségét, valamint a külső és belső értébecslők által elvégzett értékelések megfelelőségét.

9.1.3 Az ingatlanok egyéni értékelése és indexálás alkalmazása

185. A hitelintézeteknek gyakran, de legalább az 575/2013/EU rendelet 208. cikk (3) bekezdésében meghatározott gyakorisággal nyomon kell követniük az ingatlan biztosíték értékét.

186. Indexálás vagy hasonló módszerek használhatók a biztosíték értékének nyomon követésére és az átértékelést igénylő biztosítékok azonosítására. Ennek összhangban kell lennie az intézmény szabályzatával, és alkalmazásának feltétele, hogy az értékelendő biztosíték pontos értékelése elvégezhető legyen e módszerekkel.

187. Ezen indexálás elvégzéséhez használt indexek lehetnek belső vagy külső indexek is, amennyiben ezek:

- a) rendszeresen felülvizsgálatra kerülnek, a felülvizsgálat eredményeit dokumentálják és könnyen hozzáférhetővé teszik, továbbá a felülvizsgálati ciklus és az irányítási követelmények egyértelműen meghatározásra kerülnek a vezető testület által jóváhagyott szabályzatban;
- b) kellően részletesek, a módszer pedig alkalmas és megfelelő a szóban forgó biztosíték típusához;
- c) vagyontárgyakra irányuló aktuális ügyleteken keresztül megfigyelt empirikus bizonyítékok (adatok) megfelelően hosszú idősrán alapulnak.

188. Az ingatlan biztosítékok értékelését és átértékelését egyéni és ingatlanspecifikus alapon kell elvégezni. Az ingatlan biztosítékok értékbecslését és átértékelését nem lehet statisztikai modell mint a vagyontárgy-értékelés felülvizsgálatának kizárólagos eszköze alkalmazásával elvégezni.

189. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak közös küszöbértéket kell meghatározniuk a nemteljesítő kivettségekhez felhasznált biztosítékok független értékbecslő által történő egyedi értékelésére és átértékelésére. Ennek a küszöbértéknek vonatkoznia kell a hatóság illetékessége alá tartozó valamennyi hitelintézetre, és nyilvánosságra kell azt hozni.

9.1.4 Értékbecslők

190. Minden ingatlanértékelést – ideértve az értékelések frissítését is – független és szakképzett belső vagy külső értékbecslőnek kell elvégeznie, aki rendelkezik az értékbecslés elvégzéséhez szükséges szakképzettséggel, képességgel és tapasztalattal az 575/2013/EU rendelet 208. cikk (3) bekezdés b) pontjában és 229. cikkében meghatározottak szerint.

191. Külső értékbecslések céljából a hitelintézeteknek az alábbiakban felsorolt kritériumok alapján független és szakképzett értékbecslőkből álló névjegyzéket kell létrehozniuk. Az értékbecslők teljesítményét folyamatosan értékelni kell, és döntést kell hozni arról, hogy az egyes értékbecslők maradjanak-e a névjegyzékben vagy sem.

192. A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell, hogy a névjegyzékben szereplő külső értékbecslők megfelelő és érvényes szakmai felelősségbiztosítással rendelkezzenek.

193. A hitelintézetnek gondoskodnia kell arról, hogy a névjegyzékben szereplő minden egyes szakképzett értékbecslő:

- a) szakmailag alkalmas legyen, és rendelkezzen legalább a legalacsonyabb iskolai végzettséggel, amely megfelel az ilyen értékbecslések végzéséhez előírt nemzeti követelményeknek;
- b) megfelelő szakmai képességekkel és tapasztalattal rendelkezzen a megbízás elvégzéséhez;
- c) ismerje az értékbecslőre és a megbízásra vonatkozó jogszabályokat, rendelkezéseket és vagyontárgy-értékelési előírásokat, és képes legyen bizonyítani, hogy megfelel ezeknek;
- d) rendelkezzen a szükséges ismeretekkel az értékelés tárgyára, az érintett ingatlan piacára és az értékelés céljára vonatkozóan.

194. Az értékbecslői névjegyzéknek le kell fednie az ingatlanágazat különböző területeire vonatkozó és a hitelintézet hitelezési tevékenysége, illetve a hitelezés helyszíne szempontjából megfelelő szakértelmet.

195. Az összeférhetetlenségek megfelelő mérséklése érdekében a hitelintézeteknek gondoskodniuk kell arról, hogy egy adott ingatlan tényleges értékelését elvégző minden belső és külső értékbecslő, valamint az ő elsőfokú rokonai megfeleljenek az alábbi követelményeknek:

- a) Nem vesznek részt a hitelkérelmek feldolgozásában, a hitelezési döntésben és a hitelnyújtási folyamatban.
- b) Nem vezérli és nem befolyásolja őket a hitelfelvevő hitelképessége.
- c) Nem áll fenn tényleges vagy lehetséges, jelenlegi vagy jövőbeni összeférhetetlenség az értékelés eredményével kapcsolatban.
- d) Nem fűződik érdekelttségük az ingatlanhoz.
- e) Nem állnak kapcsolatban sem az ingatlan vevőjével sem annak eladójával.
- f) Pártatlan, egyértelmű, átlátható és objektív értékbecslési jelentést készítenek.
- g) Díjazásuk nem függ az értékbecslés eredményétől.

196. A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell az értékbecslők megfelelő rotációját, vagyis az ingatlan két egymást követő egyéni értékbecslésének ugyanazon értékbecslő által történő elvégzése után az értékbecslőt le kell cserélni, és egy másik belső vagy külső értékbecslőt kell kijelölni.

9.2 Az értébecslések gyakorisága

197. Prudenciális célokból a hitelintézeteknek frissíteniük kell az összes biztosított kitettséghez tartozó értébecslést az 575/2013/EU rendelet 208. cikk (3) bekezdésében és 210. cikk c) pontjában foglalt előírásoknak megfelelően.
198. A rendszeres egyéni értébecslések és átértékelések tárgyát képező biztosítékok csoportját frissíteni kell abban az időpontban, amikor a kitettséget nemteljesítőként sorolják be, és legalább évente, míg e besorolásba tartozik. A hitelintézeteknek gondoskodniuk kell az indexálás legalább évente történő frissítéséről az indexálással vagy más hasonló módszerekkel érintett biztosíték esetében.
199. Az elmúlt 12 hónap során elvégzett, frissített egyéni értébecsléssel rendelkező ingatlanok esetében (a jelen szakaszban meghatározott valamennyi alkalmazandó elvvel és követelménnyel összhangban) az ingatlan értéke indexálható az értékvesztés felülvizsgálatának időtartamára.
200. A hitelintézeteknek gyakrabban kell monitoringtevékenységet végezniük, ha a piacon jelentős negatív változások következnek be, és/vagy ha az egyes biztosítékok értékének jelentős csökkenésére utaló jelek mutatkoznak.
201. Biztosítékértékelési szabályzatukban és eljárásaikban ezért a hitelintézeteknek kritériumokat kell meghatározniuk annak megállapítására, hogy bekövetkezett-e a biztosíték értékének jelentős csökkenése. Ahol lehetséges, ezekben mennyiségi küszöbértékeket kell meghatározni mindegyik típusú biztosítékra vonatkozóan a megfigyelt tapasztalati adatok és a hitelintézet bármely vonatkozó minőségi szempontú tapasztalatai alapján, figyelembe véve a releváns tényezőket, például a piaci árak trendjét vagy a független értébecslők véleményét.
202. A hitelintézeteknek megfelelő folyamatokkal és rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek figyelmeztetnek az elavult értébecslésekre, és új értébecslési jelentés készítését kezdeményezik.

9.3 Az értékelés módszertana

9.3.1 Általános megfontolások

203. A hitelintézeteknek minden biztosítéki terméktípushoz meghatározott biztosítékértékelési megközelítéssel kell rendelkezniük; ezeknek alkalmasnak és megfelelőnek kell lenniük a szóban forgó biztosítéktípushoz.
204. Minden ingatlan biztosítékot piaci érték vagy jelzálogfedezeti értéken kell értékelni az 575/2013/EU rendelet 229. cikkében meghatározottak szerint. Az ingó vagyontárgyat piaci értéken kell értékelni.

205. Ingóságok esetében a hitelintézeteknek az 575/2013/EU rendelet 199. cikk (6) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően rendszeresen értékelniük kell a vagyontárgy likviditását. Ha a piaci árakban jelentős volatilitás tapasztalható, az intézménynek bizonyítania kell, hogy a biztosíték értékelése kellően konzervatív.

206. Ingóságok esetében a hitelintézeteknek az 575/2013/EU rendelet 210. cikkében foglalt előírásoknak megfelelően egy elégséges jogi felülvizsgálatot kell végezniük, amely megerősíti a biztosíték végrehajthatóságát, beleértve a biztosíték érvényesítésére és értékesítésére vonatkozó jogot is nemteljesítés esetén, észszerű időkereten belül.

207. Diszkontált pótlási költségen alapuló általános értékeléseket nem lehet használni. Jövedelemtermelő vagyontárgyak esetében piaci összehasonlító vagy diszkontált cash flow megközelítés alkalmazható.

208. A biztosítékként leköötött vagyontárgyakat a vonatkozó nemzetközi, európai és nemzeti szabványoknak megfelelően kell értékelni.³³

9.3.2 Várható jövőbeli cash flow

209. A hitelintézeteknek prudenciális módon és az alkalmazandó számviteli standardokkal összhangban kell megbecsülniük a diszkontált cash flow-t.

210. A diszkontált cash flow kiszámításakor figyelembe kell venni azokat az eseteket, amikor:

- a) a hitelfelvevő működési cash-flow-ja fennmarad, és felhasználható a pénzügyi kötelezettségek törlesztésére, a biztosítékot pedig olyan mértékben lehet érvényesíteni, hogy az nem befolyásolja a működési cash-flow-t; és
- b) a hitelfelvevő működési cash-flow-ja megszűnik, és a biztosítékot érvényesítik.

211. Ha a becslés azon a feltevésen alapul, hogy a hitelfelvevő működési cash-flow-ja fennmarad, beleértve a biztosítékból származó cash-flow-t is, friss és megbízható információkra van szükség a pénzáramra vonatkozóan.

212. Ha a becslés azon a feltételezésen alapul, hogy a hitelfelvevő működési cash-flow-ja megszűnik, a biztosíték érvényesítéséből származó jövőbeni értékesítés bevételét ki kell igazítani, és figyelembe kell venni a megfelelő követelésérvényesítési költségeket és a piaci árra alkalmazandó levonást (market price discount).

213. A fenti követelésérvényesítési költségek mellett adott esetben piaci árengedményt kell alkalmazni az aktualizált értékelésre az alábbiakban ismertetett módon.

³³ Ezek közé tartoznak az EVS-2016 Európai Értékelési Szabványok (Kék Könyv) és a Royal Institute of Chartered Surveyors (RICS) szabványai.

214. Az értékesítés időpontjában érvényes ingatlanáraknál figyelembe kell venni a jelenlegi és a várható piaci feltételeket.
215. A jelzáloggal terhelt vagyontárgyak elidegenítésével kapcsolatban az értékesítéshez szükséges idővel kapcsolatos megfontolásokat is figyelembe kell venni a követelésvégrehajtási gyakorlatok és a nemzeti bírósági eljárások tapasztalatai alapján, tapasztalati bizonyítékok alapján, majd ezeket megfelelően utótesztelni kell. E megfontolások közé tartozik minden olyan működési költség vagy beruházási költség, amely az értékesítés időpontja előtt fog felmerülni.
216. A biztosíték érvényesítése magában foglalhat mind megegyezéssel, mind nem megegyezéssel (kényszer) követelésérvényesítési stratégiákat.
217. A követelésérvényesítési költség miatti levonásnak tükröznie kell a biztosíték érvényesítésének módját, vagyis azt, hogy ez megegyezéssel vagy nem megegyezéssel-e.
218. A piaci árra alkalmazandó levonásnak (market price discount) tükröznie kell a piac likviditását és a követelésérvényesítési stratégiát. Nem kell tükröznie a kényszerértékesítés („fire sale”) feltételeit, kivéve ha a várható követelésérvényesítési stratégia ténylegesen kényszerértékesítést is tartalmaz.
219. A hitelintézeteknek az IFRS 9 alkalmazásában megfelelő levonásokat kell alkalmazniuk a piaci árra a szavatoló tőke kiszámításához és kockázatkezelés céljából. A piaci árra alkalmazandó levonás nullához közeli csak a rendkívül likvid és nem problémás biztosítéktípusok esetén lehet, amelyeket nem érint egyetlen jelentős korrelációs kockázat sem.
220. A megfigyelt tapasztalati bizonyítékok alapján valamennyi hitelintézetnek ki kell dolgoznia saját, követelésérvényesítési költségre és a piaci árra alkalmazandó levonásra (market price discount) vonatkozó feltételezéseit. Ha nem áll rendelkezésre elegendő tapasztalati bizonyíték, akkor a levonásra vonatkozó feltételezéseket legalább a likviditásra, az idő múlására és az értékelés minőségére/elavulására kell alapozni. Ha egy hitelintézet befagyott ingatlanpiaci helyzettel szembesül, és csak kevés ingatlant értékesítettek, vagy a korábbi értékesítéseket elégtelennek kell tekinteni, konzervatívabb piaciár-levonást kell alkalmaznia.

9.4 További megfontolások az ingatlanbiztosíték értékesítéséből származó cash-flow becsléséhez

221. Az ingatlanbiztosíték értékesítéséből származó cash-flow becslése során a hitelintézeteknek megfelelő és hiteles feltételezéseket kell alkalmazniuk. Ezenkívül a hitelintézeteknek figyelembe kell venniük a cash-flow értékelésére vonatkozó követelményeket a valós értéken történő értékelésről szóló IFRS 13 alapján. Így a pénzügyi intézményeknek különösen a következő követelményeknek kell megfelelniük:

- a) Meg kell határozniuk az elidegenítés feltételezett időpontját, figyelembe véve a jelenlegi és várható piaci feltételeket, valamint a jelzáloggal terhelt ingatlanok elidegenítésére vonatkozó nemzeti jogszabályi keretrendszert.
- b) Biztosítaniuk kell, hogy az ingatlanbiztosíték értékesítés időpontjában érvényes becslt piaci értékének megállapításához használt ingatlanár nem alapul olyan makrogazdasági előrejelzéseken vagy feltételezéseken, amelyek optimistábbak, mint a hatáskörrel rendelkező hatóságok és szervezetek – például a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER) / az Európai Rendszerkockázati Testület (ESRB) – által kiadott előrejelzések, és ezért nem feltételezi a jelenlegi piaci feltételek javulását.
- c) Biztosítaniuk kell, hogy az ingatlanbiztosítékból származó bevétel feltételezhetően ne növekedjen a jelenlegi szinthez képest, kivéve, ha létezik ilyen növekedésre vonatkozó szerződéses megállapodás. Továbbá az ingatlanból származó aktuális jövedelmeket a cash-flow kiszámításakor ki kell igazítani annak érdekében, hogy azok tükrözzék a várható gazdasági körülményeket. A hitelintézeteknek mérlegelniük kell, hogy helyénvaló-e változatlan szintű jövedelmet előrejelezni egy olyan recessziós környezetben, ahol az üresen álló ingatlanok száma növekszik, és/vagy a közlekedés iránti igény csökken, leszorító nyomást gyakorolva a jövedelemre.
- d) Nem elfogadható tartási stratégia alkalmazása ingatlanbiztosíték esetén. A tartási stratégia azt jelenti, hogy az eszközt piaci érték fölött tartják azt feltételezve, hogy az eszközt értékesítik, miután a piac helyreállt.

222. Ha a biztosíték értékét használják a kitettség megtérülő értékének megítéléséhez, legalább a következőket kell dokumentálni:

- a) az érték meghatározásának módja, beleértve az értékbecslések használatát, az értékelési feltevéseket és a számításokat;
- b) a becslt érték kiigazítása mögött meghúzódó logikát, ha van ilyen;
- c) az eladási költségek meghatározása, adott esetben;
- d) a behajtás feltételezett időbeli lefolyása;
- e) az értékbecslő szakértelme és függetlensége.

223. Ha megfigyelhető piaci árat használnak a kitettség megtérülő értékének megállapításához, a megfigyelhető piaci ár összegét, forrását és időpontját is dokumentálni kell.

224. Fontos, hogy a hitelintézetek meg tudják indokolni a megtérülő érték megállapításakor felhasznált feltevéseket azáltal, hogy kérésre tájékoztatják a hatáskörrel rendelkező hatóságot az ingatlan piaci értékéről, a piaci árengedményről, az alkalmazott jogi és eladási költségekről és az értékesítéséhez szükséges időnél használt időtartamról. A hitelintézeteknek minőségi és mennyiségi szempontból is tudniuk kell teljes mértékben igazolni a feltételezéseiket, és

megmagyarázni a várakozásaikat meghatározó tényezőket a múltbeli és a jelenlegi tapasztalatok figyelembevételével.

9.5 Utótesztelés

225. A hitelintézeteknek megalapozott utóteszteléssel kell bizonyítaniuk, hogy a megtérülő érték megállapításakor alkalmazott feltételezések észszerűek és a megfigyelt tapasztalatokon alapulók voltak. Ebben az összefüggésben a hitelintézeteknek rendszeresen utótesztelniük kell korábbi értékeléseiket (a kitettség nemteljesítőnek minősítését megelőző értékelést) a korábbi értékesítéseikkel (a biztosítékok nettó eladási ára) szemben. A hitelintézet nagyságától és üzleti modelljétől függően az utótesztelés céljából különbséget kell tennie a biztosíték típusa, az értékelési modell/megközelítés, az értékesítés típusa (önkéntes/kényszer) és a régió szerint. Az utótesztelési eredményeket fel kell használni a mérlegben maradó kitettségeket alátámasztó biztosítékok értékeléséhez kapcsolódó levonások (haircut) meghatározására.

226. Másik megoldásként a fejlett belső minősítésen alapuló (advanced internal ratings based approach, A-IRB) módszert alkalmazó hitelintézetek a biztosított nemteljesítéskori veszteségrátát (loss given default, LGD) használhatják az haircutok meghatározására.

9.6 Informatikai adatbázisra vonatkozó követelmények a biztosítékok tekintetében

227. A hitelintézeteknek a tranzakciókat tartalmazó adatbázisokkal kell rendelkezniük, hogy lehetővé váljon a hitelkockázat megfelelő értékelése, monitoringja és ellenőrzése, válaszolni lehessen a vezetőség és a felügyeletet ellátók részéről érkező kérésekre, valamint lehetővé váljon az információk rendelkezésre bocsátása rendszeres jelentésekben és egyéb időszerű és átfogó dokumentációkban. Így az adatbázisoknak különösen a következő követelményeknek kell megfelelniük:

- a) kellő mélység és szélesség abban az értelemben, hogy minden jelentős kockázati tényezőre kiterjedjenek;
- b) az adatok pontossága, integritása, megbízhatósága és időszerűsége;
- c) következetesség – a közös információforrásokra és a hitelkockázatok ellenőrzéséhez használt fogalmak egységes fogalom meghatározásaira kell épülnie;
- d) nyomon követhetőség, hogy az információk forrása azonosítható legyen.

228. Ezeknek az adatbázisoknak tartalmazniuk kell valamennyi lényeges információt az ingatlanokra és más biztosítékokra vonatkozóan a hitelintézetek tranzakcióihoz, illetve a biztosítékok és az egyes tranzakciók közötti kapcsolatokra vonatkozóan.

9.7 Végrehajtás alá vont eszközök értékelése

229. A hitelintézeteknek komolyan fontolóra kell venniük, hogy a végrehajtás alá vont eszközöket az IFRS 5 szerinti értékesítésre tartott befektetett eszközök közé sorolják. Ez a számviteli kezelést azt jelenti, hogy az eszköznek annak jelenlegi állapotában készen kell állnia az azonnali értékesítésre (IFRS 5.7), hogy a vezető testületnek egyéni tervet kell jóváhagynia az eszköz rövid időn (általában egy éven) belüli értékesítésére, valamint hogy aktív értékesítési erőfeszítéseket kell tenni (IFRS 5.8); így kedvez a megtérüléseknek.

230. A végrehajtás alá vont eszközöket a következők közül az alacsonyabb értéken kell értékelni:

- a) az alkalmazott pénzügyi eszközök összege, a végrehajtás alá vont vagy az adósság megfizetéseként kapott eszközt biztosítékként kezelve;
- b) a visszavett eszköz valós értéke, csökkentve az értékesítési költségekkel.

231. Ha a valós értéket nem egy aktív piacra hivatkozva állapítják meg, hanem egy (2. vagy 3. szintű) értékelési technika alapján, bizonyos kiigazításokra van szükség, különösen két tényező következtében:

- a) Az eszközök állapota vagy helye. Az eszközre vonatkozó kockázatot és bizonytalanságot be kell építeni a valós érték becslésébe.
- b) Az eszközökhöz kapcsolódó piacok aktivitási volumene vagy szintje. A számításba be kell építeni a hitelintézet korábbi tapasztalatait a jogi személynek az értékesítésekben való közreműködésével kapcsolatban, illetve az értékelési technika felhasználásával kapott összegek és az értékesítések során realizált végső összegek közötti különbségekkel kapcsolatban. E kiigazítás mérése érdekében tett feltételezések dokumentálhatók, és azokat kérésre a felügyeletet ellátó rendelkezésére kell bocsátani. A likviditáshiány miatti levonások (illiquidity discounts) figyelembe vehetők.

232. Amikor a hitelintézetek végrehajtás alá vont eszközei még mindig építés alatt állnak, és úgy határoznak, hogy az eszköz értékesítését megelőzően befejezik az építkezést, bizonyítaniuk kell az ilyen stratégia megalapozottságát, a költségek pedig nem haladhatják meg a valós értéknek az eszköz befejezéséhez és értékesítéséhez szükséges költségekkel csökkentett összegét, figyelembe véve a fentiekben leírt megfelelő likviditáshiány miatti levonást.

233. Ha egy végrehajtás alá vont eszköz túllépte azon hasonló eszközök átlagos tartási időtartamát, amelyekre aktív értékesítési erőfeszítéseket tesznek, a hitelintézeteknek felül kell vizsgálniuk a fent leírt értékelési eljárásban alkalmazott likviditáshiány miatti levonást, és megfelelően növelniük kell azt. Ilyen körülmények között a hitelintézetnek tartózkodnia kell az eszközzel kapcsolatos meglévő felhalmozódott értékvesztés visszairásától, mivel az eszköz hosszú távú jelenléte a mérlegben azt bizonyítja, hogy a hitelintézet nem tudja az eszközt magasabb értéken értékesíteni.

234. A végrehajtás alá vont eszközök értékelésének gyakorisága és az alkalmazandó eljárások tekintetében az ingatlanok 9.1.2. és a 9.2. szakaszban foglaltak szerinti kezelését kell követni.

10. A nemteljesítő kitettségek és átstrukturált kitettségek kezelésének felügyeleti értékelése

235. A SREP keretében a hitelintézetekkel kapcsolatos folyamatos szerepvállalásuk részeként a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak nyomon kell követniük a jelen iránymutatások hitelintézetek általi alkalmazását, különösen a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiák kidolgozását és végrehajtását, valamint a kapcsolódó irányítási és működési keretrendszereket a 4. és 5. szakaszban leírtak szerint. A hatáskörrel rendelkező hatóságok értékeléseinek tartalmazniuk kell többek között azt, hogy a hitelintézet nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiája:

- a) be van-e ágyazva a hitelintézet átfogó stratégiájába, és a nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos megfelelő irányítás alá esik-e, beleértve a kockázatkezelési és kontroll keretrendszert;
- b) a hitelintézet belső képességeinek hiteles önértékelésére támaszkodik-e;
- c) megfelelően figyelembe veszi-e a hitelintézet működési környezetét, külső körülményeit és tőkehelyzetét;
- d) nem csupán rövid időtávot, hanem közepes és/vagy hosszú időtávot is lefed-e;
- e) határidőhöz kötött, reális mégis ambiciózus, számszerűsített célokat tartalmaz-e a nemteljesítő kitettségekkel és a végrehajtás alá vont eszközökkel kapcsolatban, ahol erre szükség van, és működési terv támasztja-e alá.

236. Ha a hatáskörrel rendelkező hatóság megállapítja, hogy a hitelintézet nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájából egyértelműen hiányzik a 236. bekezdés a) – e) pontjaiban felsorolt egy vagy több elem, azt a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia komoly hiányosságának kell tekinteni. Ebben az esetben a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak elő kell írniuk a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia azonnali felülvizsgálatát.

237. Ha a hatáskörrel rendelkező hatóság értékelése szerint a 235. bekezdés a) – e) pontjaiban foglalt követelményeket a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia nagyjából teljesíti, de bizonyos hiányosságokat azonosítanak, a hatáskörrel rendelkező hatóságnak gondoskodnia kell róla, hogy a hitelintézetek cselekvési tervet nyújtsanak be a hiányosságok kezelésére, továbbá egy hatékony és időszerű nemteljesítő kitettség irányítási keretrendszer létrehozására vonatkozóan.

238. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a felügyeleti értékelést arányosan kell alkalmazniuk, figyelembe véve az intézmények sajátosságait (mint például a méret, a jelleg és az összetettség szempontjából). A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiák SREP szerinti értékelésében, valamint a támogató irányítási és működési megállapodásokban a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak figyelembe kell venniük az intézmények üzleti modelljeit is, különösen, ha az intézmény kizárólagos tevékenysége a nemteljesítő kitettségek megvásárlása és értékesítése.

239. Egy kisebb és kevésbé összetett hitelintézet (például egy SREP 3. vagy 4. kategóriába tartozó intézmény³⁴) nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiájának felügyeleti értékelése tekintetében az arányosság az értékelésnek a SREP kötelezettségvállalási modellhez való igazítása révén érhető el, ami biztosítja a felügyelet kockázatalapú megközelítését, és figyelembe veszi a globális és hazai intézmények rendszerszintű fontosságát.

240. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak meg kell kérdőjelezniük a hitelintézetek:

- a) Működési tervét és szervezeti intézkedéseit, ha a következő feltételek bármelyike teljesül:
 - i. A nemteljesítő kitettségek és az átstrukturált kitettségek azonosításának, mérésének, kezelésének, nyomon követésének és mérséklésének keretrendszerét – beleértve a nemteljesítő kitettségek korai felismerését és a megfelelő behajtási tevékenységeket is – a hatáskörrel rendelkező hatóságok nem tekintik megfelelőnek figyelemmel a hitelintézet nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos problémájának nagyságára és összetettségére.
 - ii. Az nem rendelkezik hozzá a szükséges emberi és technikai erőforrásokat, vagy nem rendelkezik azok jövőbeli hozzárendeléséről, valamint a belsőkontroll-funkciók által történő megfelelő lefedettség biztosításáról.
 - iii. Nem írja le megfelelően a nemteljesítő kitettségek monitoring folyamatának működőképessé tételét.
- b) A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégiáját, ha a különböző portfóliókra és szegmensekre vonatkozó stratégiai lehetőségeinek kombinációja – ideértve adott esetben a végrehajtás alá vont eszközöket is – a hatóság véleménye szerint nem eredményezi a nemteljesítő kitettségek csökkentésének leghatékonyabb és leghatásosabb stratégiáját.
- c) Tőkeszükségletre vonatkozó tervét, ha az nem határozza meg megfelelő módon a nemteljesítő kitettségek tervezett csökkentését a mérlegben a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó stratégia szerint, és nem tartalmaz megfelelő intézkedéseket annak biztosítására, hogy elegendő tőke és tőkepuffer álljon rendelkezésre, valamint hogy időben és megfelelő értékvesztések és leírások történjenek.

³⁴ Részletesen az EBH SREP-re vonatkozó iránymutatásai „2.1.1 Intézmények besorolása” című szakasza ismerteti (EBA/GL/2014/13).

d) Teljesítményértékelési rendszerét, ha a vezető testület és a megfelelő vezetők és alkalmazottak ösztönzése nem tartalmazza a hitelintézet nemteljesítő kivettségekre vonatkozó stratégiájában meghatározott nemteljesítő kivettség csökkentési célokhoz kapcsolódó konkrét számszerűsített elemeket.

241. Figyelembe véve a romló hitelminőség korai felismerésének és megakadályozásának fontosságát, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak értékelniük kell, hogy a korai figyelmeztető mechanizmusok megvalósításra kerültek-e a hitelintézetek belső eljárásaiban.

242. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak értékelniük kell, hogy a hitelintézetek:

- a) rendelkeznek-e átstrukturálási intézkedési szabályzattal és kapcsolódó eljárásokkal az átstrukturálási intézkedések megvalósíthatóságának felmérésére és az átstrukturálási intézkedések hatékonyságának és hatásosságának nyomon követésére vonatkozóan;
- b) a nemteljesítő kivettségeket és az átstrukturált kivettségeket – beleértve a belépési és kilépési feltételeket – a csoport egészében következetesen tartják-e nyilván és sorolják-e be a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében szereplő meghatározások alapján;
- c) rendelkeznek-e olyan szabályzatokkal és módszertanokkal, amelyek biztosítják az értékvesztések és a leírások mérését az értékvesztések és leírások megfelelő időben történő elszámolásához.

243. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelintézetek rendelkezzenek az ingatlanok értékelésére vonatkozó megfelelő írásos szabályzatokkal és eljárásokkal a 9. pontban leírtak szerint. Így különösen, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak meg kell győződniük arról, hogy ezek a szabályzatok lefedik-e az összes olyan ingatlan és ingó vagyontárgy típust, amelyeket a hitelkivettségek biztosítására használnak, az egyéni kontra indexált értékelés alkalmazásának feltételeit, valamint a jogosult értékbecslőkre vonatkozó követelményeket.

244. Ha a hitelintézetek a működési tervtől való lényeges eltéréseket jelentenek a 4.4. szakasszal összhangban, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak értékelniük kell, hogy a javasolt orvosló intézkedések elegendőek-e a tervtől való eltérés kiküszöböléséhez. A hatáskörrel rendelkező hatóságnak további intézkedéseket kell előírnia a hitelintézet számára, amennyiben nincs meggyőződve a javasolt intézkedések hatékonyságáról.

245. A nemteljesítő kivettségek és átstrukturált kivettségek kezelésének felügyeleti értékelésével kapcsolatban fentebb megfogalmazott követelmények kiegészítik és részletesebben meghatározzák a nemteljesítő kivettségek és az átstrukturált kivettségek a hitelkockázatok kezelésének részeként történő értékelését, a SREP közös eljárásaira és módszereire vonatkozó EBH iránymutatásokban leírtak szerint. Ennek a felügyeleti értékelésnek a megállapításai belekerülnek a hitelkockázati értékelésbe a SREP közös eljárásaira és módszereire vonatkozó

EBH iránymutatások 6.2. címe szerint, és információként szolgálnak a hitelkockázati minősítésekhez.

1. melléklet – Mintakritériumok a lakossági nemteljesítő kitettségek csoportosításához

1. Természetes vagy jogi személy:

- a) lakossági hitelfelvevő
- b) egyéni vállalkozó
- c) kisvállalkozás vagy szakmai tevékenységet végző személyek csoportja
- d) kkv (átfedésben a vállalatokkal).

2. Hátralékcsoport/késedelmes napok száma (days past due, dpd) (minél magasabb a hátralék szintje, annál szűkebb a lehetséges megoldások száma):

- a) korai hátralékok (> 1 dpd és ≤ 90 dpd)
- b) régi hátralékok (> 90 dpd és < 180 dpd)
- c) követelésbehajtó egység (> 180 dpd, ideértve a jogi ügyeket is [hitelfelvevők, amelyekkel kapcsolatban jogi lépések történtek vagy vannak folyamatban]).

3. Átstrukturált esetek (átstrukturált kölcsönök hátralékkal, ami tartós törlesztési problémákra és/vagy a felajánlott átstrukturálási megoldás kudarcára utal):

- a) korábbi átstrukturálások száma.

4. Kitettség egyenlege:

- a) magas érték
- b) alacsony érték
- c) egynél több kitettség.

5. A kockázat szintje (a hitelintézet értékelése/magatartáspontozás/belső magatartási adatok/korábbi tranzakciók/hitelminősítés alapján). A jobb fizetési előzményekkel rendelkező ügyfelek nagyobb valószínűséggel reagálnak pozitívan az átstrukturálási ajánlatokra:

- a) nagyon magas

b) magas

c) közepes

d) alacsony.

6. A hitelfelvevői magatartás alapján:

a) szezonális törlesztések

b) együttműködő kontra nem együttműködő.

7. A hiteleszköz célja (termékenként):

a) lakáscélú kölcsön elsődleges otthonra

b) lakáscélú kölcsön másodlagos lakásra/üdülőre

c) befektetési célú ingatlanra/bérbeadás céljából vásárolt ingatlanra adott

d) személyi kölcsön

e) folyószámlahittel rendelkező számla

f) lízingelt eszköz

g) hitelkártya

h) egyéni vállalkozónak, mikrovállalkozásnak vagy kkv-nek adott kölcsön:

i. vállalkozás elindításához (helyiségek, infrastruktúra vagy gépek; felújítások)

ii. forgótőke.

8. Kölcsön pénzneme.

9. Kölcsön kamatlába (kamatláb csökkentésére vonatkozó megfontolások a magas kamatlábakkal terhelt kölcsönök esetén, ha lehetséges).

10. Hitelfelvevői kilátások (hitelfelvevő életkora, egészsége, foglalkoztatásának típusa és előzményei, foglalkoztatási kilátások, szakmai készségek, iparág).

11. Tartózkodási hely/bejegyzés helye szerinti ország:

a) rezidensek

b) nem rezidensek.

12. Mőgőttos biztosíték elhelyezkedése:

- a) vidéki vagy városi
- b) kiváló elhelyezkedéső, városközpont, külváros stb.

13. Mőgőttos biztosíték típusa:

- a) földterület:
 - i. építési telek
 - ii. mezőgazdasági földterület
- b) épület:
 - i. ház
 - ii. üzlet
 - iii. gyár.

14. A hitelfedezeti arány (loan-to-value, LTV) alapján:

- a) alacsony LTV arányú kölcsönök esetében a mőgőttos biztosíték értékesítése lehet a preferált lehetőség, ellentétben a magas LTV arányú kölcsönökkel.

15. Rendkívüli esetek (pl. egészségügyi problémák, különköltözés, válás).

16. Hitelfelvevő hitelképességének értékelése:

- a) képes kigazdálkodni a kölcsön törlesztését vagy nem képes kigazdálkodni;
- b) jövedelem mínusz kiadások kontra észszerő megélhetési költségek kontra a kölcsön törlesztőrészlete.

2. melléklet – A nemteljesítő kitettségek monitoring mutatószámainak referenciaértékei

A nemteljesítő kitettségek monitoring mutatószámainak referenciaértékei

A nemteljesítő kitettségekkel kapcsolatos mutatószámok

A nemteljesítő kitettségek szintje és mozgásai	<p>A nemteljesítő kitettségállomány / kitettségek teljes mennyisége</p> <p>A nemteljesítő kitettségállomány + végrehajtás alá vont eszközök + teljesítő átstrukturált/kitettségek teljes mennyisége + végrehajtás alá vont eszközök</p> <p>A nemteljesítő kitettségek negyedéves mozgásai (+/-) / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Negyedéves mozgás a teljesítő kitettségek állományából nemteljesítő kitettségek állományába</p> <p>Negyedéves mozgás teljesítő átstrukturált kitettségállományból nemteljesítő kitettségállományba</p> <p>Negyedéves mozgások nemteljesítő kitettségállományból teljesítő kitettségállományba</p> <p>Negyedéves mozgások nemteljesítő kitettségállományból teljesítő átstrukturált kitettségállományba</p> <p>Negyedéves mozgások teljesítő átstrukturált kitettségállományból teljesítő kitettségállományba</p> <p>Negyedéves mozgások teljesítő kitettségállományból teljesítő átstrukturált kitettségállományba</p>
Értékvesztések	<p>Elszámolt veszteségek állományának negyedéves növekedése</p> <p>Visszaírt értékvesztések negyedéves szintje</p> <p>Elszámolt veszteségek állományának negyedéves változása(+/-) / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Halmazott teljes céltartalék/teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Kohorszonként (például a nemteljesítő kitettségek közé sorolás óta eltelt évek száma, biztosított/nem biztosított)</p>
Veszteségkeret	<p>Teljes veszteség az átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek eredményeként</p> <p>Teljes veszteség a veszteségkerethez képest</p>

Behajtási tevékenységek

A munkatársak tevékenysége	Hitelfelvevői kötelezettségvállalások száma negyedévenként a tervhez képest
-----------------------------------	---

A nemteljesítő kitettségek monitoring mutatószámainak referenciaértékei

Pénzbehajtás	<p>Átstrukturálási megállapodáshoz vezető hitelfelvevői kötelezettségvállalások száma</p> <p>Pénzbehajtáshoz vezető hitelfelvevői kötelezettségvállalások száma</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás nemteljesítő kitettségekből / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás nemteljesítő kitettségek kamataiból / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Negyedéves pénzbeszedés nemteljesítő kitettségek tőkéből és díjaiból / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás ingatlanokkal kapcsolatos követelésérvényesítésből, a teljes nemteljesítő kitettségállomány százalékában is</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás nem ingatlanokkal kapcsolatos követelésérvényesítésből, a teljes nemteljesítő kitettségállomány százalékában is</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás nemteljesítő kitettségek értékesítéséből, a teljes nemteljesítő kitettségállomány százalékában is</p> <p>Negyedéves pénzbehajtás nemteljesítő kitettségekből, a teljes nemteljesítő kitettségállomány százalékában is</p>
Átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenységek	
Adósságelengedés	<p>Negyedéves adósságelengedés</p> <p>Negyedéves adósságelengedés / konkrét hozzárendelt céltartalékok</p> <p>Negyedéves adósságelengedés / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Negyedéves számviteli leírások (teljes és részleges)</p> <p>Negyedéves számviteli leírások (teljes és részleges) / elszámolt veszteségek egyénileg értékelt állománya</p>
Számviteli leírások	<p>Negyedéves számviteli leírások (teljes és részleges) / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p> <p>Jelenleg halasztás alatt álló nemteljesítő kitettségek értéke</p> <p>Közelmúltban megállapodott átstrukturálási megoldások értéke jellemzők szerint (például fizetési türelmi időszak > 12 hónap)</p> <p>Jelenleg halasztás alatt álló kölcsönök értéke / teljes nemteljesítő kitettségállomány</p>

A nemteljesítő kivettségek monitoring mutatószámainak referenciaértékei

Átstrukturálási intézkedésekkel kapcsolatos tevékenység	<p>Jelenleg halasztás alatt álló teljesítő kivettségek értéke</p> <p>Negyedéves nem teljesítő átstrukturált kivettségek / teljes nemteljesítő kivettségállomány</p> <p>Teljes nem teljesítő átstrukturált kivettségek / teljes nemteljesítő kivettségállomány</p> <p>Jelenleg pénzügyi nehézségekkel küzdő nem teljesítő átstrukturált kivettségek értéke</p> <p>Orvoslási arány</p>
Ismételt késedelembesési arány	<p>Pénzeszközök behajtási aránya</p> <p>Ismételt késedelembesési arány nem teljesítő átstrukturált kivettségeknél</p> <p>Ismételt késedelembesési arány teljesítő átstrukturált kivettségeknél</p>
Adósság-eszköz csere	<p>Negyedéves adósságot saját tőkére váltó ügyletek, a teljes nemteljesítő kivettségállomány százalékában is</p> <p>Negyedéves adósságot eszközre váltó ügyletek, a teljes nemteljesítő kivettségállomány százalékában is</p>
Jogi tevékenységek	<p>Jelenleg jogi tevékenység alatt álló kölcsönök értéke és száma</p> <p>Jelenleg végrehajtás alatt álló kölcsönök értéke és száma</p> <p>Újonnan jogi tevékenység alá kerülő kölcsönök negyedéves értéke és száma</p> <p>Jogi tevékenység alól kikerülő kölcsönök negyedéves értéke és száma</p> <p>Nemrég lezárult jogi eljárások átlagos időtartama</p> <p>Nemrég lezárult jogi eljárások alapján behajtott átlagos összegek (beleértve az összes költséget)</p> <p>Veszteség aránya jogi tevékenység alól kikerülő kölcsönöknél</p>
Az eredménykimutatás nemteljesítő kivettségekből származó tételei	
Nemteljesítő kivettségekből származó kamat	<p>Nemteljesítő kivettségek után elszámolt kamatfizetések az eredménykimutatásban</p> <p>Nemteljesítő kivettségek után elszámolt és ténylegesen megkapott kamatfizetések százalékos aránya</p>

3. melléklet – Egyéb monitoring mutatószámok

Hitelfelvevői szintű információk külső forrásokból

Külső források	Adósság és biztosítékok növekedése más hitelintézeteknél Késedelmes vagy egyéb nem teljesítő besorolás más hitelintézeteknél Kezes nemteljesítése Adósság a magánjellegű központi nyilvántartásban (ha van ilyen) Jogi eljárások Csőd Változások a vállalati struktúrában (például egyesülés, tőkecsökkentés) Hozzárendelt külső minősítés és annak alakulása Egyéb negatív információ a nagy hitelfelvevők/hitelfelvevő szerződéses partnerei/szállítói vonatkozásában
-----------------------	---

Hitelfelvevői szintű információk belső forrásokból

Vállalkozások	Belső minősítés negatív alakulása Kifizetetlen csekkek Jelentős változás a likviditási profilban Kötelezettségek (tőkeáttétel) (pl. saját tőke/mérlegfőösszeg < 5% vagy < 10%) Késedelmes napok száma Fennálló folyószámlahitellel/túllépett folyószámlahitellel érintett hónapok száma Adózás előtti eredmény/bevétel (pl. arány < -1%) Folyamatos veszteségek Kereskedelmi papírok folyamatos nagy mértékű diszkontja Negatív szavatolótőke Fizetési késedelmek Csökkenő forgalom
----------------------	--

Hitelfelvevői szintű információk külső forrásokból

	A vevőkövetelésekkel kapcsolatos hitelkeretek csökkenése (pl. előző évhez viszonyított változás, 3 havi átlag/1 éves átlag)
	Le nem hívott hitelkeret mértékének váratlan csökkentése (például le nem hívott összeg/teljes hitelkeret)
Természetes személyek	Magatartáspontozás negatív alakulása
	Nemteljesítés valószínűsége (PD) és/vagy belső minősítés negatív alakulása
	Jelzálogkölcson törlesztőrészelete > x követel egyenleg
	Jelzáloghitel és fogyasztói hitel fizetési késedelme
	Követel egyenleg > 95% csökkenése az elmúlt 6 hónapban
	Átlagos teljes követel egyenleg kisebb, mint a teljes adósságegyenleg 0,05%-a
	Átstrukturált
	Kapcsolódó múltbeli veszteségarányok
	Jövedelem csökkenése az elmúlt 3 hónapban
	Munkanélküliség
	Korai hátralékok (pl. 5–30 nap késedelembe van, a portfólió/hitelfelvevő típusától függően)
	Banki átutalások nagyságrendjének csökkenése a folyószámlákon
	Kölcson törlesztőrészlet arányának növekedése a jövedelem meghatározott százaléka fölé
	Túllépett folyószámlahittel érintett hónapok száma
	Magatartáspontozás negatív alakulása
	Nemteljesítés valószínűsége (PD) és/vagy belső minősítés negatív alakulása

Portfóliószintű információk

Portfólió megoszlása	Méret szerinti megoszlás és koncentrációs szint
	Felső x (pl. 10) egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportja és kapcsolódó kockázati mutatószámok
	Eszközosztályok megoszlása
	Lebontás iparág, ágazat, biztosíték típusa, ország, lejárat stb. szerint

Hitelfelvevői szintű információk külső forrásokból

Kockázati paraméterek	PD/LGD alakulása (összességében és portfóliónként) PD/LGD előrejelzések és kivetítések Várható veszteségek összesen Nemteljesítési kitettség
Elszámolt veszteségek állománya	Elszámolt veszteségek állománya és mozgásai (összességében és portfóliónként) Jelentős kockázati céltartalékok nagyságrendje és alakulása egyéni szinten Nemteljesítő kitettségek nagyságrendje kategóriánként (> 90 nap késedelem, elszámolt veszteségek stb.)
Nemteljesítő kitettségek/átstrukturálási státusz/végrehajtási eljárás	Halasztás nagyságrendje és a kitettségek csoportosítása (átstrukturálás, behajtás, kényszerített meghosszabbítás, egyéb módosítások, halasztások, > 90 nap késedelem, hitelezési veszteségekre képzett céltartalékok) Végrehajtás alá vont eszközök az összes kitettségből Nemteljesítő kitettségek aránya végrehajtás alá vont eszközök nélkül Nemteljesítő kitettségek aránya végrehajtás alá vont eszközökkel Nemteljesítő kitettségek fedezettsége (elszámolt veszteségek, biztosíték, egyéb garanciák)
Hitelfelvevő/ágazat konkrét típusa	
Jogi tevékenységek	Jelenleg jogi tevékenység alatt álló kölcsönök értéke és száma Jelenleg végrehajtás alatt álló kölcsönök értéke és száma Újonnan jogi tevékenység alá kerülő kölcsönök negyedéves értéke és száma Jogi tevékenység alól kikerülő kölcsönök negyedéves értéke és száma Nemrég lezárult jogi eljárások átlagos időtartama Nemrég lezárult jogi eljárások alapján behajtott átlagos összegek (beleértve az összes költséget) Veszteség aránya jogi tevékenység alól kikerülő kölcsönöknél

4. melléklet – Nempteljesítő kitettségekkel kapcsolatos, leggyakrabban alkalmazott szabályzatok

A hitelintézeteknek ki kell alakítaniuk és rendszeresen felül kell vizsgálniuk a nempteljesítőkitettség-irányítási keretrendszerhez kapcsolódó szabályzatokat, és nyomon kell követniük azok betartását.

Az arányosság elvnek figyelembevételével a következő szabályzatokat kell kialakítani, a hitelintézet stratégiájának végrehajtása érdekében (ideértve annak nempteljesítő hitelekre vonatkozó stratégiáját és adott esetben működési tervét).

Hátralékkezelési szabályzat

Ennek a szabályzatnak a hitelintézet nempteljesítő kitettségekkel kapcsolatos működési modelljét (lásd az 5.2. szakaszt) kell meghatároznia. A szabályzatnak legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

- a nempteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek felépítése és felelősségi körei, az átadást kiváltó egyértelmű okokkal és a kitettségek csoportosítására való hivatkozással (lásd az 5.2.3. szakaszt);
- az érintett funkciók által követendő eljárás, amely tartalmazza legalább a következőket:
 - a hátralék egyes szakaszai – korai hátralékok és régi hátralékok – vonatkozásában követendő eljárás és átadási feltételek;
 - a követendő eljárás, amennyiben a hitelfelvevő nem együttműködőként és/vagy nem életképesként kerül besorolásra, valamint a hitelfelvevő ilyenként történő besorolásának kritériumai;
 - a hitelfelvevővel az egyes szakaszokban folytatott kommunikáció, amelyet összhangba kell hozni a működés szerinti ország jogszabályi keretrendszerével (például magatartási kódex);
 - az alkalmazandó monitoringeszközök és -módszerek;
- az emberi és műszaki erőforrásokra vonatkozó követelmények;
- a monitoringcélokra és a vezető testület rendszeres tájékoztatására készítendő belső jelentések.

A hitelintézeteknek hátralékkezelési szabályzatuk kidolgozása során figyelembe kell venniük a 2014/17/EU irányelv 28. cikkét, és különösen az EBH hátraléokra és jelzálog érvényesítésére vonatkozó iránymutatásainak rendelkezéseit.

Átstrukturálási intézkedési szabályzat

A 6.2.1. szakaszban ismertetett átstrukturálási intézkedési szabályzatnak legalább a következőket kell tartalmaznia:

- A szükséges pénzügyi és nem pénzügyi dokumentáció, amelyeket a különböző típusú hitelfelvevőktől kell bekérni és amelyeket azoknak szolgáltatniuk kell annak érdekében, hogy a felelős hitelügyintéző meg tudja állapítani a törlesztési képességüket a tőkére és a kamatra vonatkozóan.
- A hitelügyintéző által a hitelfelvevő visszafizetési képességének teljes körű értékelése érdekében portfólió-/ termék-/ágazatspecifikus alapon alkalmazandó fő pénzügyi törlesztési képesség mutatószámok és arányok; ágazatspecifikus iránymutatások a fő pénzügyi mutatószámok és arányok meghatározására ágazatspecifikus alapon (kkv-k és vállalatok).
- A hitelfelvevő számára legmegfelelőbb átstrukturálási megoldás meghatározására és végrehajtására szolgáló folyamat:
 - A lakossági ügyfelek esetében döntési ágrajzot kell használni. A lakossági ügyfelekre vonatkozó folyamatnak összhangban kell lennie az EBH hátralékra és jelzálog érvényesítésére vonatkozó iránymutatásainak rendelkezéseivel. Nem lakossági hitelfelvevők esetében, ha a döntési fa megközelítés nem megfelelő, akkor a szabályzatnak világos utasításokat kell adnia a hitelügyintézőnek arra vonatkozóan, hogy miként kell felmérni egy átstrukturálási intézkedés alkalmasságát.
 - Olyan hitelfelvevők esetében, akiknél nem érhető el megoldás (nem életképes és/vagy nem együttműködő hitelfelvevők), határidőhöz kötött folyamatot és eljárást kell kialakítani ezen hitelfelvevőknek a követelésérvényesítésért felelős nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységek részére történő átadására.
- Átstrukturálási intézkedési eszköztár rövid és hosszú időtávra a 6. szakaszban felvázoltak szerint.
- Egyértelmű utasítások a hitelügyintéző számára a biztosíték átértékelésére vonatkozó követelményeket illetően a 9. szakasszal összhangban.
- A döntéshozatali folyamat, a jóváhagyási szintek és eljárások az átstrukturálási intézkedések mindegyik típusára és mindegyik kitettségi nagyságrendre vonatkozóan.
- Az engedélyezett átstrukturálási megoldásoknak és a hitelfelvevő teljesítményének nyomon követésére szolgáló folyamat és eljárás egy átstrukturálás befejezését követően, ideértve a hitelfelvevő felülvizsgálatának gyakoriságát, az ismételt késedelembe esés fogalom meghatározását, az újraértékelés folyamatát és az ismételt késedelembe esés jelentésére vonatkozó követelményeket.

- Az árazási szabályzat az egyes átstrukturálási intézkedésekre és a hitelfelvevők egyes típusaira vonatkozóan.

Követelésbehajtási/végrehajtási szabályzat

A követelésbehajtásért felelős nemteljesítő kitettségekkel foglalkozó kintlévőségkezelő egységeknek a legmegfelelőbb intézkedéseket kell megtenniük kellő időben annak érdekében, hogy egy meghatározott időtávon hatékonyan csökkentsék a nemteljesítő kitettségeket. A követelésbehajtási szabályzatnak – az nemteljesítő hitelekre vonatkozó stratégiával összhangban – legalább a következőket kell tartalmaznia:

- Az egyes biztosítéktípusok esetében rendelkezésre álló lehetőségek köre. Különösen a következőket lehet figyelembe venni (nem egy adott sorrendben):
 - önkéntes eszközértékesítés (a hitelfelvevő újra aktivizálódik és vállalja az eszköz értékesítését);
 - az eszköz kényszerértékesítése felszámoló/bírósági eljárások útján (az eszközök nem szerepelnek a hitelintézet mérlegében);
 - eszközre vonatkozó jelzálog érvényesítése (az eszközök szerepelnek a hitelintézet mérlegében);
 - követelésbehajtás (belső vagy külső);
 - az adósság eszközökre/saját tőkére cserélése;
 - a kölcsön/kölcsönportfólió harmadik fél részére történő eladása.
- A legmegfelelőbb behajtási lehetőség kiválasztásához követendő eljárás és a döntés meghozatalába bevonandó belső és külső szakértők csoportja.
- A behajtási lehetőségnek figyelembe kell vennie a biztosíték meglétét, a jogi dokumentáció típusát, a hitelfelvevő típusát, a helyi piaci feltételeket és makrogazdasági kilátásokat, a hatályos jogszabályi keretrendszert és az egyes opciók lehetséges korábbi behajtási arányait, szemben az egyes lehetőségekhez kapcsolódó költségekkel.
- A nem együttműködő hitelfelvevők egyértelmű meghatározása vagy hivatkozás azokra a kapcsolódó szabályzatokra, amelyekben szerepel ez a fogalom meghatározás.
- Egyértelműen meghatározott jóváhagyási folyamat a követelésbehajtási folyamat minden egyes szakaszára vonatkozóan a hitelintézet rendelkezésére álló különböző behajtási lehetőségek tekintetében.
- A kockázatkezelési és a belsőkontroll-részlegek szerepe az eljárásban és a monitoringfolyamatban.

A biztosíték értékesítését illetően a következőket kell meghatározni a szabályzatban:

- Az eszközre vonatkozóan követendő értékelési módszer (összhangban a 9.7. szakasszal), beleértve az alkalmazandó követelésérvényesítési költségeket is. A követelésérvényesítési költségeknek meg kell felelniük a 9.3.3. szakaszban meghatározott követelményeknek.
- Belső vagy külső szakértők bevonása.
- Határértékek
 - a hitelintézet által bármely időpontban tartható eszközök összegére vonatkozóan, figyelembe véve a tőkekövetelmény-irányelvben a nagy kitettségekre meghatározott határértékeket és az iparági koncentrációs kockázatot, például az ingatlanágazatban;
 - a hitelintézet által egy bizonyos időszakon belül megszerezhető visszavett vagy végrehajtás alá vont eszközökre vonatkozóan.
- A visszavétel vagy a végrehajtási eljárás után követendő, az értékesítési stratégia kidolgozására és végrehajtására vonatkozó eljárás, valamint az érintett eszközök kezeléséért felelős egység a hitelintézetben belül (ez meghatározható egy végrehajtás alá vont/visszavett eszközökre vonatkozó külön szabályzatban is).

A hitelintézeteknek a többi hitelezővel fennálló viszonyt is figyelembe kell venniük olyan nemteljesítő kitettségek esetén, ahol a hitelfelvevőkhöz több hitelező kapcsolódik – ezek általában vállalati hitelfelvevők. Ezért a hitelintézeteknek egyértelmű eljárást kell kialakítaniuk az olyan más pénzügyi intézményekkel (vagy egyéb harmadik felekkel) folytatandó tárgyalásra és kommunikációra, akiknek szintén követelésük áll fenn a hitelfelvevővel szemben.

Biztosítékokra vonatkozó szabályzatok

Figyelembe véve a hitelkockázat mérséklésének fontosságát a nemteljesítő kitettség behajtási folyamatban, a hitelintézeteknek egyértelmű és következetes biztosítékszabályzatokat kell kidolgozniuk, beleértve a végrehajtás alá vont eszközökre vonatkozó szabályzatokat is. Ezeknek a szabályzatoknak átfogóan kell lefedniük az összes biztosítéktípus kezelését, értékelését és az azokkal kapcsolatos jelentéstételt. Figyelembe véve egyes biztosítékok összetettségét és speciális jellegét, a hitelintézeteknek külső szakértőket kell bevonniuk e szabályzatok kidolgozására és felülvizsgálatára. A hitelintézeteknek biztosítaniuk kell az egységes megközelítést a portfólióban lévő hasonló jellegű biztosítékok kezelésére és értékelésére vonatkozóan, a 9. szakasznak megfelelően.

A nemteljesítő kitettségek monitoringjára vonatkozó szabályzat

Külön szabályzatot kell kidolgozni, amely meghatározza többek között a következőket:

- a különböző típusú megállapításokra válaszul szükséges intézkedések típusai;
- eszkalációs eljárások;

- a jelentéstétel lényeges elemei, gyakorisága és címzettjei;
- átadási feltételek/hivatkozás a nemteljesítő hitelekkel kapcsolatos eljárásokra.

Kiszervezési/nemteljesítő hitelekkel kapcsolatos szolgáltatások igénybevételére vonatkozó szabályzat

Külön szabályzatot kell kidolgozni a szolgáltatások harmadik fél részére történő kiszervezésére, ha ez releváns. Ennek tartalmaznia kell a kiszervezett szolgáltatásokat nyújtó partnerek kiválasztására vonatkozó eljárásokat, a szükséges szerződés jogi tartalmát és a kiszervezési szerződésekre vonatkozó döntéshozatali eljárásokat, valamint ezen megállapodások nyomon követését.

5. melléklet – Lehetséges átstrukturálási intézkedések

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
1. Csak kamatfizetés	Egy meghatározott rövid távú időszak során csak kamatot fizetnek a hiteleszközök után, és tőketörlesztés nem történik. A tőkeösszeg így változatlan marad, és a törlesztési struktúra feltételeit a „csak kamatfizetéses” időszak végén újraértékelik, az értékelt törlesztési képességnek megfelelően.	<p>Ezt az intézkedést csak akkor lehet megvalósíthatónak tekinteni, ha a hitelintézet bizonyítani tudja (ésszerűen dokumentált pénzügyi információk alapján), hogy a hitelfelvevő által tapasztalt pénzügyi nehézségek átmeneti jellegűek, és hogy a meghatározott csak kamatfizetéses időszakot követően a hitelfelvevő képes lesz törleszteni a kölcsönt legalább a korábbi törlesztési képesség mértékéig.</p> <p>Az intézkedés időtartama általában nem haladhatja meg a 24 hónapot, kereskedelmi ingatlan építése és projektfinanszírozás esetében pedig a 12 hónapot.</p> <p>Miután e átstrukturálási intézkedés meghatározott időtartama lejárt, az intézményeknek újra kell értékelniük a hitelfelvevő adósságszolgálati képességét annak érdekében, hogy egy olyan felülvizsgált törlesztési ütemtervet készítsenek, amely képes lefedni a csak kamatfizetéses időszak alatt kifizetetlenül maradt tőkeelemet.</p> <p>A legtöbb esetben ezt az intézkedést más, hosszabb időtávú intézkedésekkel együtt kínálják fel az ideiglenesen alacsonyabb szintű törlesztések hatásának ellensúlyozása érdekében (például a futamidő meghosszabbítása).</p>
2. Csökkentett törlesztőrészek	A törlesztőrészek összegének csökkentése egy meghatározott rövid távú időszak során a hitelfelvevő kedvezőtlenebb cash flow helyzetéhez való alkalmazkodás érdekében, mielőtt a törlesztőrészek fizetése a várható törlesztési	<p>Lásd: „1. Csak kamatfizetés”.</p> <p>Ha a törlesztőrészek csökkentésének mértéke mérsékelt és a fent említett összes többi feltétel teljesül, akkor ezt az intézkedést 24 hónavnál hosszabb ideig is lehet alkalmazni.</p>

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
	képesség alapján folytatódna. A kamat továbbra is teljes egészében megfizetésre kerül.	
3. Türelmi moratórium időszak/fizetési	Olyan megállapodás, amely lehetővé teszi a hitelfelvevő számára a törlesztési kötelezettségek teljesítésének meghatározott késleltetését, általában a tőke és a kamatok tekintetében is.	Lásd: „1. Csak kamatfizetés”.
4. Hátralékok/kamat tőkésítése	A hátralékok és/vagy a felhalmozódott kamathátralékok halasztása oly módon, hogy e nem megfizetett összegeket hozzáadják a fennálló tőketartozás egyenlegéhez, és a későbbiekben egy fenntartható fizetési ütemezés szerint kell törleszteni ezeket.	<p>Ezt az intézkedést csak abban az esetben lehet engedélyezni/megvalósíthatóként figyelembe venni, ha az intézmény megítélése szerint a hitelfelvevő igazolt jövedelmi/kiadási szintjei (ésszerű dokumentált pénzügyi információk alapján) és a javasolt módosított törlesztések lehetővé teszik a hitelfelvevő számára a kölcsön módosított törlesztőrészeinek megfizetését mind a tőkeösszeg, mind a kamatösszeg tekintetében a módosított törlesztési ütemterv időtartama során, és ha az intézmény hivatalosan beszerezte annak megerősítését, hogy a hitelfelvevő megértette és elfogadja a tőkésítés feltételeit.</p> <p>A hátralékok tőkésítését csak szelektíven kell megadni azokban az esetekben, amikor a szerződés szerinti hátralékos előzmények vagy esedékes kifizetések behajtása nem lehetséges, és a tőkésítés az egyetlen reálisan elérhető lehetőség.</p> <p>Az intézményeknek általában el kell kerülniük, hogy ezt az intézkedést egynél többször kínálják fel egy hitelfelvevő részére, és az intézkedést csak olyan hátralékokra lehet alkalmazni, amelyek nem haladnak meg egy előre meghatározott összeget a teljes tőkeösszeghez viszonyítva (amelyet a hitelintézet átstrukturálási</p>

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
5. Kamatlábcsökkentés	A (fix vagy változó) kamatláb végleges (vagy ideiglenes) csökkentése egy tisztességes és fenntartható mértékű kamatlábra.	<p>intézkedésekre vonatkozó szabályzatában kell meghatározni).</p> <p>Az intézménynek értékelnie kell, hogy a tőkésített hátralékok százalékos aránya a tőketörlesztő és kamattörlesztő részletekhez képest és a hitelfelvevő vonatkozásában is megfelelő-e.</p> <p>A magas kamatlábú kitettségek jelentik a pénzügyi nehézségek egyik leggyakoribb okát. A hitelfelvevő pénzügyi nehézségei részben abból a tényből eredhetnek, hogy a kamatlábak túl magasak a hitelfelvevő jövedelméhez képest, vagy abból a tényből, hogy a kamatlábak alakulása – szemben a fix kamattal – azzal a következménnyel járt, hogy a hitelfelvevő az aktuális piaci feltételekhez képest túlzott költségek mellett jut finanszírozáshoz. Ilyen esetekben meg lehet fontolni a kamatláb csökkentését.</p> <p>Ha a hitelképesség csak a kockázati felár alatti vagy költség alatti kamatláb mellett érhető el, akkor ezt egyértelműen jelölni kell.</p> <p>Ez az intézkedés rövid távú intézkedésként is alkalmazható.</p>
6. Lejárat/futamidő meghosszabbítása	A kölcsön futamidejének meghosszabbítása (vagyis a szerződés szerinti legutolsó törlesztőrészlet esedékességének kitolása), ami lehetővé teszi a törlesztőrészletek összegének csökkentését a törlesztőrészletek hosszabb időszakra való szétosztása révén.	<p>Ha a hitelfelvevőre kötelező nyugdíjkorhatár vonatkozik, akkor a futamidő meghosszabbítása csak abban az esetben tekinthető megvalósíthatónak, ha az intézmény úgy ítélte meg, és bizonyítani tudja, hogy a hitelfelvevő nyugdíja vagy más igazolt jövedelemforrásai révén észszerűen meg tudja fizetni a kölcsön módosított törlesztőrészleteit.</p> <p>A futamidő meghosszabbítása csak abban az esetben tekinthető megvalósíthatónak, ha megfelel a meglévő biztosítékok életciklusának, vagy a fennálló biztosítékok megfelelő kicserélésére kerül sor.</p>
7. Kiegészítő biztosíték	A hitelfelvevő által nyújtott kiegészítő biztosítékként	Ez az intézkedés önállóan nem megvalósítható átstrukturálási

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
	<p>további zálogjogok alapítására kerül sor tehermentes eszközökön a magasabb kockázati kitettség ellensúlyozása érdekében és az átstrukturálási folyamat részeként.</p>	<p>intézkedés, mivel önmagában nem nyújt megoldást a kölcsön tekintetében felhalmozódott hátralékokra. Általában az LTV arányra vonatkozó kötelezettségvállalások-javítását vagy orvoslását célozza.</p> <p>A kiegészítő biztosítékok sokféle formát ölthetnek: pl. készpénzbetétre vonatkozó zálogjog, követelések engedélyezése, illetve ingatlanon alapított új/további jelzálog.</p> <p>Az intézményeknek gondosan kell értékelniük az eszközökön fennálló második és harmadik zálogjogot, valamint a személyes kezességvállalásokat.</p>
<p>8. Megállapodás alapján történő értékesítés/támogatott értékesítés</p>	<p>A hitelintézet és a hitelfelvevő megállapodnak a biztosítéku(kt) szolgáló eszköz(ök) önkéntes értékesítéséről az adósság részleges vagy teljes visszafizetése érdekében.</p>	<p>A hitelintézeteknek a támogatott értékesítést követően egy megfelelő törlesztési ütemtervvel át kell strukturálniuk az esetlegesen fennmaradó adósságot a hitelfelvevő újraértékelt törlesztési képességével összhangban.</p> <p>Olyan átstrukturálási intézkedések esetében, amelyek a futamidő végén a vagyontárgy értékesítését igényelhetik, a hitelintézeteknek konzervatív módon meg kell fontolniuk, hogy milyen megközelítést kívánnak alkalmazni a vagyontárgy értékesítését követően esetlegesen fennmaradó hiány vonatkozásában, és mielőbb foglalkozniuk kell ezzel.</p> <p>Olyan kitettségek esetében, amelyek törlesztése biztosíték visszavételével történik egy előre meghatározott időpontban, a visszavétel nem minősül átstrukturálási intézkedésnek, kivéve, ha azt az előre meghatározott időpontot megelőzően gyakorolják pénzügyi nehézségek miatt.</p>
<p>9. Átütemezett törlesztések</p>	<p>A meglévő szerződés szerinti törlesztési ütemezést egy új, fenntartható törlesztési ütemnek megfelelően módosítják, amely a hitelfelvevő pénzáramának</p>	<p>Különböző törlesztési lehetőségek lehetnek:</p> <p>i. Részleges törlesztés: ha a kitettségre olyan törlesztést teljesítenek – például eszközök eladásából –,</p>

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
	hiteles, aktuális és előre jelzett értékelésén alapul.	<p>amelyek alacsonyabbak a tartozás fennálló egyenlegénél. Ezt a lehetőséget alkalmazzák a kockázati kitettség jelentős csökkentése és annak érdekében, hogy a tartozás fennmaradó összegére nézve fenntartható törlesztési ütemtervet lehessen kidolgozni. Ezt a lehetőséget előnyben kell részesíteni az alább leírt „bullet” törlesztési típusú és „step-up” törlesztési típusú lehetőségekkel szemben.</p> <p>ii. „Balloon” vagy „bullet” típusú törlesztések: amikor az átütemezett törlesztés úgy alakul, hogy a tőketartozás nagy részét a kölcsön lejáratát megelőző viszonylag késői időpontban kell törleszteni. Ezt a lehetőséget csak kivételes körülmények között szabad alkalmazni/megvalósíthatónak tekinteni, és csak akkor, ha az intézmény megfelelő módon bizonyítani tudja, hogy a hitelfelvevő számára a „balloon” vagy „bullet” törlesztés teljesítéséhez szükséges jövőbeni cash-flow rendelkezésre fog állni.</p> <p>iii. „Step-up” típusú törlesztések: a hitelintézetek az ezen lehetőséget magában foglaló megoldást csak akkor tekinthetik megvalósíthatónak, ha biztosítani tudják és képesek bizonyítani, hogy alapos okuk van azt várni, hogy a hitelfelvevő képes lesz a jövőben egyre növekedő törlesztőrészeket megfizetni.</p>
10. Devizaátváltás	Amikor a kitettség pénzneme igazodik a cash-flow pénzneméhez.	A hitelintézeteknek teljes körűen meg kell magyarázniuk a hitelfelvevők részére a devizaátváltás kockázatát, és utalniuk kell a devizaátváltási biztosításra is.
11. A szerződéses feltételek/kötelezettségvállalások egyéb módosítása	Amikor a hitelintézet mentesíti a hitelfelvevőt a kölcsönszerződésben szereplő, a fentebb felsoroltaktól eltérő valamely	

Átstrukturálási intézkedés	Leírás	Megvalósíthatóság és más lényeges megfontolások
12. Refinanszírozás/új hiteleszközök	kötelezettségvállalás vagy feltétel alól. Új finanszírozás nyújtása a nehézségekkel küzdő hitelfelvő talpra állásának támogatása érdekében.	<p>Ez általában önállóan nem megvalósítható átstrukturálási intézkedés; a fennálló hátralékokra megoldást nyújtó más átstrukturálási intézkedésekkel kell kombinálni. Csak kivételes esetekben lehet alkalmazni.</p> <p>Új hiteleszközök nyújthatók, amelyek további biztosíték elzálogosítását vonhatják maguk után. Hitelezők közötti megállapodások esetében kötelezettségvállalások bevezetése lehet szükséges a hitelintézetnél felmerülő többletkockázat ellensúlyozásához.</p> <p>Ez az intézkedés jobban megfelelhet a vállalati kitettségeknek; el kell végezni a hitelfelvő fizetési képességének átfogó értékelését, beleértve független ágazati szakértők megfelelő bevonását a benyújtott üzleti tervek és a cash-flow előrejelzések életképességének megítélésére. Ezt az intézkedést csak akkor lehet megvalósíthatónak tekinteni, ha a hitelképesség átfogó értékelése teljes mértékben alátámasztja a visszafizetésre való képességet.</p>
13. Adósságkonszolidáció	Több kitettség egyetlen kitettséggé vagy korlátozott számú kitettséggé való összevonása.	<p>Ez általában önállóan nem megvalósítható átstrukturálási intézkedés; a fennálló hátralékokra megoldást nyújtó más átstrukturálási intézkedésekkel kell kombinálni.</p> <p>Ez az intézkedés különösen előnyös olyan helyzetekben, amikor a biztosítékok és a biztosított cash-flow kombinálása átfogó módon nagyobb biztosítéki fedezetet eredményez a teljes követelés tekintetében, például a pénzszivárgások minimalizálásával vagy a többlet cash-flow kitettségek közötti újraelosztásának elősegítésével.</p>
14. Részleges vagy adósságelengedés	teljes A hitelintézet lemond arról a jogáról, hogy a hitelfelvőnek a hitelintézet	Ezt az intézkedést akkor kell alkalmazni, ha a hitelintézet beleegyezik abba, hogy „csökkentett összegű követelés teljes

Átstrukturálási intézkedés

Leírás

**Megvalósíthatóság és más
lényeges megfontolások**

felé fennálló adóssága egy részét vagy egészét jogszerűen visszakövetelje.

visszafizetése esetén a teljes adósság véglegesen rendezettnek tekintendő”, azaz amikor a hitelintézet elengedi az összes fennmaradó adósságot, ha a hitelfeltevő a csökkentett összegű tőketartozást egy meghatározott határidőn belül visszafizeti.

A hitelintézeteknek az adósságelengedési lehetőségeket óvatosan kell alkalmazniuk, mivel az elengedés lehetősége erkölcsi kockázathoz vezethet, és ezáltal ösztönözheti a „stratégiai nemteljesítéseket”. Ezért az intézményeknek konkrét adósságelengedési szabályzatokat és eljárásokat kell meghatározniuk annak érdekében, hogy hatékony kontroll eszközökkel rendelkezzenek.